64. évfolyam 32. szám. Megjelenik minden vasárnap. 1912. Augusztus 4.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapitotta KORIZMICS LÁSZLÓ 1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
Egész évre . . . . . 20 kor.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyed évre . . . . . 5 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körut 7. sz.
Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

Lap
Szemle. —ix. ... 585
Tárcza. — Vaj és margarin. — Dr. Rodiczky Jenő. ... 587
Áttérés a növénynemesitésre. Kákosy Jenő ... 588
Kisérletek száritott czukorrépamaggal. — Jancsó Béla ... 589
Kerti utszegélyvágó ... 590
A fokhagyma termesztése nagyban. — Kadosa Zdenkó ... 592
Kérdések és feleletek ... 591
Kérdések: Zöldtrágyának alkalmas növény megtermesztése. S. J. — Nitrogéntrágyák hatása. G. J. — Philoxera homokban. H. D. — Palaczkbor eladási engedély. H. A. ...
Feleletek: Gabonazsizsik irtása. Kadocsa Gyula. — Szőlőmolyirtás. Sz. G — Magtárpadló. Szücs János. — Réten levő tarlófü, sarlófü s egyéb savanyufüvek kiirtása. Legány Ödön. — Tarazzkkiirtás. Legány Ödön. Szőlőkurtitás. Sz. G. ...
Hirek ... 592
Aprók ... 593

SZEMLE.

(Időjárás. — Csalódások a termésbecslésben. — A világtermés kimutatás és a helyzet. — A julius elején kiadott külföldi vetéstermési jelentések. — Az amerikai kukoriczatermés rosszabbodása. — A spekuláczió harczai a gabonaárak körül. — Németországban is csalódtak a termésben. — A franczia mezőgazdasági hirszolgálat reformja. — A Lodge-féle czukoradó javaslat elfogadása az Egyesült-Államokban. — Az orosz lókiviteli tilalom. — Husdrágaság Angliában. — A sertés árak javulása és a száj- és körömfájás ujabb réme.)

A kánikula bekövetkezett. Rettenetes melegség és szárazság. Helyi esők azonban voltak, zivatarokkal keverve. A hol érte az eső a földet ott és különösen a kukoriczásokban valami jótétemény volt. Persze erre ismét megindult a spekuláczió a tengeriben lefelé, de hiába, mert a külföld egész más véleményt táplál a tengeri iránt e tekintetben is. Korai az ujongás. Oroszországból havat és fagyokat jelentenek. Lesz-e hatása e depressiónak nálunk?

*

A csalódások korszakát éljük. Csalódtunk azon jóslatunkban, mintha a hivatalos termésbecslés még magasabbra srófoltatna, bár annak előszele a napisajtóban napvilágot látott. Mégis kimerjük mondani, hogy lesz még alacsonyabb becslés is, mivelhogy a buzatermés végeredménye aligha lesz 41—43 milliónál több. Hajlandók vagyunk ezt inkább a 42—43 millió közé helyezni, a mely véleményben különben az érdekelt felek: a gazdák, de a tőzsde is velünk osztoznak. Csak a malmok gondolkoznak kifelé másként, de tényked sük „in sich“ hasonló a miénkhez.

*

Hogy milyen a hangulat és helyzet a termésbecslés körül, arról a „Pesti Hirlap“ igen érdekesen ir és ez a tényeknek igen megfelelő miért is ide iktatjuk.

A mit eddig csak sejtettünk, az ime bekövetkezett; a földmivelésügyi miniszterium mult szombati termésbecslési jelentésében, most már az ország nagyrészében végzett próbacséplési adatok alapján, az egy árpa kivételével a többi három kalászos mindegyikénél visszaesésről, más szóval kisebb termésről számolt be. Könnyebb áttekintés czéljából egymás mellé állitva közöljük a mostani, a julius 13-iki becslési adatokat, a mult évi végleges termés-eredményt és az egyes terményeknél a mult évi terméssel szemben mutatkozó hiányt vagy többletet, amely a következő képet mutatja:

	becslési jul. 27.	adatok a mult évi jul. 13.	termés	hiány	többlet
	millió métermázsákban				
Buza	46.32	47.23	47.64	1.32	—
Árpa	14.52	14.49	15.89	1.37	—
Rozs	13.77	14.12	12.80	—	0.97
Zab	11.63	17.70	13.09	1 46	—

A fenti hivatalos adatok szerint a várható buzatermés a julius 13-iki becsléssel szemben 0.93 millió métermázsával csökkent s eszerint 1.32 millió métermázsával marad mögötte a mult évi termésbecslésnek. Gyengültek a kilátások a julius 13-iki becslési adatokkal szemben a rozsnál és a zabnál is, az árpa ellenben a becslés szerint valami csekélységgel javult s ezt is tekintetbe véve, csak a rozsból várható a mult évinél jobb termés mintegy 900.000 métermázsával, az árpa ellenben 1.37, a zab pedig 1.46 millió métermázsával maradnak a mult évi eredmény mögött, vagyis együtvéve a négy kalászosból összesen 4.15 millió métermázsával taksálja a hivatalos az ez évi termést kevesebbre, mint volt a mult esztendőben. Ez tehát a rekord-évnek jósolt idei esztendő ez idő szerinti várható terméseredménye, a mi egyike a legszomorubb tüneteknek a gazdasági téren. Tetézi a szomoru kilátásokat azonban még az is, hogy ez az eredmény még mindig nem végleges, sőt ha hinni lehet, pedig hinni kell, mert ugyanezt más oldalról is támogatják és erősitik, a gazdák köréből jövő véleményeknek, akkor el is kell készülve lennünk arra, hogy a legközelebbi jelentés ujabb visszaesésről fog beszámolni és pedig nem is valami csekélységről, de tekintélyes mennyiséget kitevő 43 millió quantumról, a mint ezt már antalfai Káldy-Szücs Jánosnak lapunk multheti czikkei is jelezték, sőt már ezt a nagyobb arányu terméscsökkenésről szóló bejelentést a szombati hivatalostól várták.

*

A világtermésről junius végéig a külföldi tudósitások révén érkezett adatokról szóló jelentési füzet táblázatosan közli Belgium, Spanyolország, Anglia, Franciaország, Olaszország, Magyarország, Luxemburg, Svájcz, az Egyesült-Államok, India, Japán és Tunisz várható buzatermését, a melyet a hivatalos adatok szerint összesen 429,316.068 métermázsára becsül, vagyis jóval kevesebbre, mint volt a mult évi termés, a mikor összesen 446,171.975 q volt a termés. Kissé feltünő, hogy miként kerül az exportállamok közé Anglia és Belgium, mikor ezek beviteli országok s összszükségletüknek zömét külföldről szerzik be.

A jelentés részletes adatai szerint Magyarország (Horvátországgal együtt) 50,965.000 q buzát takarit be a mult évi 51,737.000 q-val szemben, mig Olaszország ez idén 47.5 millió mázsát remél, holott a mult évben 52,362.000 q-t takaritott be. Az amerikai Egyesült-Államok az egyedüli termelőhely, a mely a többi államoktól eltérően ez idén buzából több termést remél, a jelentés szerint ugyanis az Unió a folyó évben 171,189.000 q buzatermést vár a mult évi 169,101.000 q-val szemben. Ám ezt a mennyiségbeli gyarapodást ellensulyozzák a többi országok, de különösen India csekélyebb termése; India, ez az export szempontjából igen nagy fontossággal biró buzatermelő ország ugyanis ez évben csak 99,710.000 q buzatermést remél, holott tavaly 102,016.000 mázsát aratott s igy három millió métermázsával növelte az exportra kerülő buzamennyiséget.

A beviteli országok terméséről még nincs hivatalos adatok szerinti hir, a magánjelentések szerint azonban egészben véve kisebb lesz a termésük a tavalyinál, a mi indokolttá teszi azt a föltevést, hogy a jelenlegi árak és konjunkturák a jövőre is fennmaradnak.

*

Most már alaposabban szólhatunk hozzá a világterméshez is, melyre nézve támpontul egyelőre csak a római nemzetközi mezőgazdasági intézet világtermés adatai szolgálnak ugyan, ámde ez adatok legnagyobb részükben azóta az illető termelő országokból érkezett pozitiv hirek szerint kellő értékre redukálhatók. Hazánk termését a nemzetközi mezőgazdasági intézet (Horvátországgal együtt) 51 millió métermázsára teszi. Azóta, a mi termésünk a legujabb miniszteri jelentés szerint visszaesett 1.32 millió métermázsával, de visszaesést befolyásoló és csökkentő körülmények és károk ott épugy, sőt nagyobb mértékben fenforognak, mint nálunk. Olaszországban is egyre szembetünőbb lesz a becslésben való s az olasz Agricoltora legalább egy millió q-val kisebb termést vár, mint a mennyit jelzett a hivatalos becslés, ugy, hogy ott nem 5, hanem legalább is 6 millió q lesz a hiány a mult évi terméssel szemben. Amerikából is egyre sürübben jönnek a hiób-hirek, besülésről, rozsdakárokról és aszaló szárazságról panaszkodnak, ugy, hogy már meg lennének elégedve a mult évihez hasonló terméssel is, de

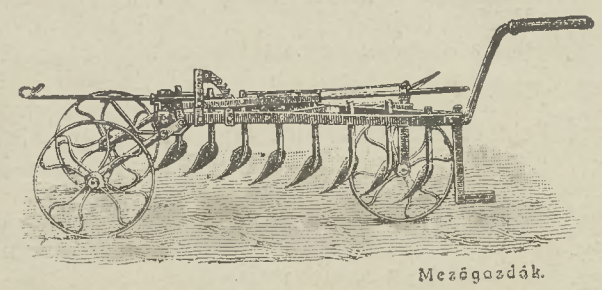
Mezőgazdák.

NYOLCZVASU KULTIVÁTOR
kitünő eszköz tarlóhántásra.
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utcza 31. szám.

ma már ehez nem füznek reményt. Indiából nincs ujabb hir, onnét ma is csak a római jelentésben jelzett becsléseket erősitik meg, ellenben Ausztráliából panaszok érkeztek a liverpooli és londoni tőzsdékre és ugyancsak panaszkodnak az időjárásra és a vetések állására Argentinában is. Figyelmen kivül hagyva azonban a későn arató exotikus államok még sok változásnak alávetett termés-reményeit és elfogadva kiindulási alapul a római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentését, a mely 16.8 millió q-val becsüli kevesebbre a kiviteli államok buzatermését a tavalyinál, immár megállapithatjuk, hogy az exotikus államok változatlan termése mellett is csak a magyar, az amerikai és az olasz termést véve számba a világtermésben máris mintegy 24 millió métermázsa hiány mutatkozik, holott Oroszországból még nincs semmi pozitiv adat, legfölebb a „Kazjanin" jelentése, a mely jóval gyöngébb termést helyez kilátásba a mult évinél.

A beviteli államok terméséről a hirek részben kedvezők, részben ellentmondók s igy a legjobb föltevés az, hogy az meg fogja ütni a mult évi mértéket. De legyen bár ezek termése jobb is valamivel a mult évinél, akkor is itt áll egy körülbelül 24 millió métermázsás minus a mult évi világterméssel szemben, a mi ha nem is jelenti a fogyasztás ellátásának nagyobbmérvü megnehezedését, de jelenti azt, hogy a jövő kampányra készletek ismét nem fognak maradni, a mi meg egyértelmü azzal, hogy a mostani konjunkturák továbbra is tartósak maradnak s az áralakulás nem fog nagyobbmérvü hullámzást mutatni. Ezt prognistizálják az angol „Statist" és amerikai „Farmers Gazette", valamint ugyancsak ilyenforma kijelentést tett a chikagói tőzsde statisztikusa is egy ottani lap hasábjain.

Ha pedig ehez hozzávesszük még az Egyesült-Államok kukoricza termésének katasztrofális helyzetéről jött komoly hireket és a többi kalászosok szintén csekélyebb termését, akkor valóban vigasztalan jövő perspektivája tárul föl előttünk a rettenetes drágaság által sujtott fogyasztó milliók reménytvesztve nézhetnek a még tovább tartó és valószinüleg tovább is fokozódó drágaság elé, a melynek, ugy látszik, ma még be sem látható megenyhülése, annál kevésbbé a vége.

*

A „The Farmers Gazette" legutolsó száma irja, hogy az utolsó 4—5 héten át tartott rettenetes hőség miatt az ez évi kukoriczatermés kilátások tetemesen rosszabbodtak, ugy hogy az összes amerikai tőzsdéken már hetek óta rendkivüli izgatottság érezhető a kukoriczavetések veszedelme miatt, a mibe a tartós aszaló szárazság miatt jutottak. A legfontosabb kukoriczatermő helyeken ugyanis, már mintegy hat hét óta egy csöppnyi csapadék sem esett, sőt még az éjjeli harmatok is kimaradtak, ugy hogy az utolsó jelentések már arról szólnak, hogy a kukoricza közel van a teljes kiszáradáshoz. Mivel pedig a kukoriczának Amerikában sokkal nagyobb a fontossága, mint minálunk, igy érthető a tőzsdék nagyfoku izgatottsága, a mit érthetővé tesz az, hogy a kukoriczatermés esetleges sikertelensége a tengerentuli piaczokon teljesen felforgatja és befolyásolja a kenyérmagvak konjunkturáit és az árakat, ezuttal annál is inkább, mert ugyanazok a körülmények, a mik a kukoriczatermés rosszabbodását idézték elő, fennállanak a többi, de főleg a tavaszi veteményekre nézve is. Igy ma már egyre nagyobb tért hódit az a nézet, hogy a földmivelésügyi hivatal legutolsó becslése hibás volt s ez a felfogása tőzsdéknek is. A washingtoni meteorologiai intézet még egyre szárazságot jósol, sőt azt is jelenti, hogy a közép államokban és Rocky-Mountains középső vidékén a szárazság és a hőség növekedett, a mi azt jelenti, hogy e vidékeken a kukoriczatermés kilátások még kedvezőtlenebbé váltak. Nebraska, Kansas, Missouri és Oklahoma államokban a korai tengeri máris teljesen elsült, mig a késői kukoriczák sanyarognak s ha hamarosan beáll rájuk az eső, akkor talán félterméssel fizetnek. Jowában kissé kedvezőbb a helyzet, ugyszintén Illinois, Kentucky, Indiana, Ohio és Tenessee államokban is, ám az eső kimaradása itt is katasztrófát idézne elő. Az atlanti államokban a helyzet türhető, az északi és Canadával határos államokban pedig a vetések állása jó, bár a növényzet már itt is kezdi megsinyleni az esőhiányt. Rossz termést igér a gyapot is, a minek állása Texasban 12, Arkansasban pedig 15%-kal kedvezőtlenebb a mult évinél; ellenben a keleti államokban ez a termény elég jól áll s termés eredménye megüti a mult évi mértéket.

*

Eddig szól a „Pesti Hirlap" tudósitása. Most a földmivelésügyi miniszterhez beérkezett julius elsejei jelentéseket közöljük le az egyes külföldi államokban. *Az Angol Egyesült királyság.* A tulságos erős csapadék és hüvös idő következtében a növényzet fejlődése hátráltatva van, nagyobb károsodástól a gazdák azonban nem félnek. Meleg, vagy legalább is enyhe időre volna általában szükség. — *Francziaország.* A változó hüvös és csapadékos időjárás nincsen hasznára az őszi gabonaféléknek, a tavasziak az eső folytán elég jól áll és különösen a zab fejlődött jól. Az aratást az eső folytonosan akadályozza; sok helyütt a gabona megdült. — *Német birodalom.* A kedvező időjárás hatása alatt az ősziek és a tavasziak is nagyobbára jól gyarapodtak. Igen szép fejlődést mutat a buza és rozs, a kalászok teltek és többnyire egészségesek. Egyes helyeken a zab miatt aggódnak; alacsony és foltos maradt. Burgonya jól áll. A takarmányfélék az utóbbi időben szintén javultak. Általában jobb termésre van remény, mint a minő a mult esztendőben volt. — *Olaszország.* A gabonatermés eredménye nem lesz mindenütt kielégitő. Nagy átlagban csak közepes termést várnak, mivel részben a szárazság, másutt pedig a tulságos sok eső ártott a gabona minőségének is, a szem hozamának is. A tengeri általában jól áll. Takarmány bőven termett. A burgonyatermés eléggé jónak igérkezik. — *Orosz birodalom.* A birodalom némely részében szárazság miatt a termés rosszabbnak igérkezik, mindazonáltal, mert az időjárás tulnyomólag kedvezvén a növényzet fejlődésének, sok helyütt megjavultak még a gyengébben állott vetések is, ennélfogva nagy átlagban a termés jó közepesnek mutatkozik. Az ősziek közül legjobban áll a rozs, utánna következik a buza. A tavaszi vetések is nagyobbára jól állanak. Takarmány eléggé bőven termett. A gumós növények általában jól gyarapodnak. — *Bulgária.* Az időjárás kedvező lévén, az összes késői tavaszi termények javultak, az ősziek aratásával elkészültek. Az eredmény többnyire kielégitő volt. Takarmány bő termést adott. Tengeri, burgonya és répa jól gyarapodnak. — *Szerbia* Az őszi termények nagyobbára eléggé jól állanak; az aratás folyik. A tavasziak fejlődése kielégitő; igen jól áll különösen a tengeri. Répa és burgonya erőteljes. Takarmány bőven termett. — *Európai Törökország.* A kedvező csapadék, dus időjárás az összes növényzetre áldásos volt; az őszi gabonanemüek is jól állanak. — *Amerikai Egyesült Államok.* A változó, többnyire azonban tulmeleg időjárás miatt várható termés kissé gyöngébbnek igérkezik, ugy az ősziek, mint a tavasziak, szemben a mult év eredményével, kisebb termést igérnek.

*

TÁRCZA.

Vaj és margarin.

Irta *Dr. Rodiczky Jenő.*

I.

Berczi barátom olyan javithatatlan optimista, a milyen megrögzött pesszimista vagyok jó magam. Ebből kettőnk közt természetesen folytonos összeütközések származnak.

Ma is, alig hogy feleségestül helyet foglalt volna nálunk, rám rival: „Mégis csak magyar — a magyar!"

Tudod-e hogy a központi statisztikai évkönyv kimutatja, hogy mi magyarok vajat exportálunk Kinába, Brit-Indiába, Egyptomba, Marokkóba és az afrikai angol gyarmatokba is.

Nem tudom.

No most már tudod. Erre mondj kadenciát — hékás! nevetett fel gunyolódva.

Felelet helyett odaszóltam a szobaleánynak: Erzsi, hozd csak be a vásárolt vajat.

Erzsike behozta a csinospakolásu csomagot és én odatartottam Berczi orra alá. Ezt olvasd — fagyasztott!

Hát mit olvassak? — kérdi Berczi — látszólag megzavarodva.

Azt, hogy „Teschener Theebutter!" Ez a tőled kivánt kadenczia. Te meg mondd meg nekem, az osztrák sógor miért, hogy a mi nyakunkra küldi a teavaját és nem Kinába?

— És te miért veszed a tescheni vajat ellenzék? kérdezte ő felelet helyett.

Megmondom azt is, szóltam szigoru hangon. Mert mi jó falusiak vajképében holmi ökörfagygyuval preparált kulimászt kapunk és még a magamfajta szegény embernek is jólesik, ha néhanapján egy kis hamisitatlan vajhoz jut . . .

— Igaza van komámuramnak — szólt bele most a Berczi felesége is a mi vitánkba. Furcsa egy lovasnép ez a magyar, mindegyre csak a farkánál nyergelné a vesszőparipáját.

Ez a közbeszólás nem is annyira a magyar nemzetnek, mint Berczi barátomnak szól, a kit azóta magunk közt „fagyasztott"-nak nevezünk, a mióta azon lelkes hazafiak közé állott, a kik Konstantinápolyba fagyasztott tejet szándékoztak szállitani.

Akkorában a felesége azt merte neki ajánlani, hogy a tejet, minden fagyasztás nélkül, inkább Nagymarosra küldje, hol a tudományszomjtól szenvedő csodagyerekek szülői szivesen fognák venni, eddig teljesen ki lévén szolgáltatva a tejes kofáknak, a kik az élelmiszerek hamisitásához mindenképen jobban értenek, mint azok az urak, a kik az ellen törvényt csináltak.

De Berczi nem szeret kisszerü dolgokkal foglalkozni. Le is fujta a felesége javaslatát azzal, hogy ha még Dreyfuss is visszakerült az Ördögszigetről, a hamisitott tej daczára, a nyaraló csodagyerekek is majd csak visszajutnak a Lipótvárosba.

Berczi a fagyasztott, most azzal a tervvel foglalkozik, hogy Rio de Janeiro számára fog egészséges homokvidéki Hungária vajat produkálni, a mi ellen én természetesen a tescheni teavajjal demonstráltam.

Feleségem, ki máskor mindig a Berczi pártjára áll, mert hát ő vállalkozó szellemü ember, mig én csak olyan Pató Pál féle maradi alak vagyok, most az egyszer hallgatott. Fasében vagyok vele, a mióta azt jelentette ki, hogy Tisza Pista az ő embere! Merész férfi, a ki mindent mer; mig mi ellenzékiek csak olyan pipogya népség vagyunk, a kik akkor rontanak neki a miniszteri székeknek, ha egy fiaminiszter sem ül bennük.

Meg is bosszultam most ezt az injuriát. Elkezdtem beszélni a dánokról, a kiket ki nem állhat azóta, hogy megtudta mennyire megtetszett nekem ottjártamban egy szőke fruska . . .

Bár minden bünnél jobban gyülöli feleségem azt, ha az ő szalónjában dohányoznak, azt a kis malicziát is megengedtem magamnak, hogy Berczi barátomnak egy jókora vastag cziggarót dugtam a szájába, a mivel őt elcsititottam. Aztán magam csibukra gyujtva, odafordultam a Berczi feleségéhez azzal, hogy: kedves komámasszony szivesen veszi, ha valamit elmesélek az én svédországi, no meg dániai utamról és be sem várván feleletét, szóltam következőképen:

A svéd és dán ember a melk, smör és ost (tej, vaj, sajt) jegyében születik, él és munkálkodik. Tejgazdasági iparának meg volt a helyes kiindulása, megszerezvén előbb a biztos helyi fogyasztási piaczot, mielőtt a külföld meghóditására indult volna. Nem ugy, mint a hogy a magyar a fagyasztott tejnek Botond Bárdjával akarta döngetni Konstantinápoly kapuit, mielőtt még arról gondoskodik vala, hogy a tejtermékek az ő közfogyasztásában elfoglalják azt a helyet, a mely őket természetszerüen megilleti. Ha Dániában kávét rendelünk, ahhoz a legjobb minőségü tejjel megtöltött olyan nagy ibrik kávét állitanak, hogy eláll a szemünk-szánk és nem kisebb ámulatba ejt az ő tejfölös sütemények, a melynél az égbeli manna sem lehetett külömb.

Minden jóravaló ember ott Jordbaer meg Flödent (tejfölös szamócza) eszik nyáron, télen pedig Rödgröd meg Flöden (tejfölös kása) járja. A száraz kenyérnek még a hirét sem halljuk náluk, nemhogy látnók, mert a legszegényebb ember is Smör brödöt (vajaskenyeret) eszik ottan és azt sem mindig magában, hanem sajttal vagy husszelettel megrakottan. De különösen hangsulyoznom kell még, hogy a szegény dán embernek nem kozmás butító pálinka, hanem fölözött tej a rendes itala.

A mi a skandináv népek gazdasági egyesületeit illeti, azok valamivel többet tesznek, mint a

E hét a gabonaárak változása jegyében állott A külföldön az amerikai Unióban emelkedés, Németországban is. Ennek oka nálunk is, midőn e sorokat irjuk, szilárdulást idézett elő. Csak a toulisse habzsol kisebb nyereségeket és azonnal kivonul, mihelyt néhány fillért nyert és folytatja másnap játékit, a hol elhagyta. Hogy a játékot, mely most egyébként a tőzsdén folyik, jellemezzük arról egy kis tudósitást a „Pesti Napló"-ból.

„Tény, hogy általában az emberek erejükön felül játszanak és minden senkinek tiz- és tizezer métermázsás engagementjai vannak. Természetes, hogy az ilyen emberek csekély árfolyamkülönbözeteknél is esedékesek már; érthető azután, hogy az ilyen egyéniségek veszteségeiket le akarják mindjárt hozni és az ellenkező irányban engageálják magukat a kétszeres menynyiséggel. Innen azután azok a hihetetlen árvariációk, a melyek visszatartják a vidékieket az üzlettől. És méltán. Mert mi indokolja azokat az áreséseket, melyek hétfő óta az itteni piaczon beállottak, hiszen szombaton a miniszteri jelentés csaknem 1 millióval kevesebb buzatermést mutatott ki? Semmi sem. És ekkor nem is csodálkozunk, ha a vidékiek tartózkodnak az üzlettől, mert minden a feje tetejére állva következik be.

A nagy eladások közben azután az emberek elfelejtkeznek mindenről. El arról, hogy Csehországból a termést illetőleg rendkivül kinos csalódások hirei érkeztek. El arról, hogy legnagyobb házaink, közte legnagyobb bankunk áruosztálya folytonosan vette a buzát éppen osztrák számlára, tehát azok részére, kiktől azt a nyomást remélik, a mely az árut lefelé juttatja. Vad dühvel adták a buzát, mintha ingyen lehetne azt beszerezni, bizva a magyarok Istenében, hogy az emberek leszoknak majd az evésről, legalább addig, mig a buza jócskán visszamegy, no meg bizva abban is, hogy a pesti malmok majd a papirost öntik fel malmaikban a garatra. Csak tegyék, majd keserves lesz a kijózanodás. Mi nem a napi játékosok számára irjuk jelentésünket, minket nem alterál, ha az a buza ideoda ugrál, az igazságnak ki kell jönnie. Az áremelkedést a kész buza fogja előidézni, az a buza, a melyet a termelők nem fognak a malmok kedvéért olcsón ideadni. Miért is tennék? Akkor, mikor az árenda nagyobb, az aratók 15—20%-nyival több bért kapnak, minden-minden megdrágult, akkor adják ide olcsóbban a buzát, mint tavaly? Miért is tennék? Az a buza nem kér kenyeret, van annak helye a magtárban, majd eljön az ideje annak is, a mikor a gazda jóval magasabb árt fog kapni árujáért, mint most".

*

Németország is kimutatásaiban csalódott, mert a rozs ott is ablakos maradt. Az elmult héten ugy irják, tulnyomólag az ország nyugati és déli részén hatalmas kiadós esőzések jártak, mig az Elba keleti részén, valamint az ország északkeleti területén a julius eleje óta tartó szárazság még mindig változatlanul megmaradt. A legjobban panaszkodik emiatt Poroszország és Pommeránia. Az előfordult esőzések a kapásnövények részére jók voltak, másrészt azonban az álló gabonából sokat ledöntöttek, minek folytán az aratási munkálatok nagyon megnehezültek, miután a gépek munkája csaknem lehetetlenné vált. Ez a mezőgazdaságra kétszeresen kellemetlen, mert a kalászok a nagy meleg következtében nagyon gyorsan megértek és igy a munkálatok rendkivül összehalmozódtak. A rozs aratása az elmult héten az eső folytán abbanmaradt, általában azonban a munkálatok jól haladtak; a cséplés még nem indult meg csakis elszórtan. A sok oldalról nyilvánosságra került cséplési csalódások a tökéletlen virágzásokra, valamint az eső és a rákövetkező nagy hőség által előállott megszorulásra vezetendők vissza. A buzában az aratás is nagyon lassan megy, miután itt is mint a rozsnál ugyanazon körülmények játszottak közre, illetve éreztették gátló hatásukat. A termés korántsem olyan jó, a mint azt várni lehetett volna, mert nagyon sok a szorult szem, a minőség pedig tulnyomó részben nagyon gyenge. A kinálatnak eddig alig van nyoma, bár a vidéken meglehetősen keresik az árut. Ugy látszik, az idén nem fogják az árut tömegesen a piaczra hozni. Hozzátesszük azonban még azt is, hogy az árpák öt márkával estek kint, mely áresés a mi árpáink áraira is befolyást fog gyakorolni.

*

E heti szemlénk azért nyulik oly hosszura, hogy mindezen tudósitásokat egybe vethessük. Akarattal közöltük, hogy gazdáink tisztán lássák a helyzetet, és végül is gátat vessenek saját zsebük érdekében a kiszipolyozásoknak. Tisztán láthatják egyes országok terméseinek, valamint a világtermésben elkövetett nagy csalódásokat. Mindig nagy garral optimistáskodnak, hol a termésbecslések, hol pedig az emberi önzés okozta téves informácziók. Minden állam szépiteni akarja helyzetét, a helyett, hogy a valót feltárná. Ennek eredményei pedig lesujtók a termelőkre, azokat tévutra vezetik és csak a spekulácziót segitik elő, mely az ő jövedelmeiket gyengiti, mellette a nép és főleg a földmivelő nép határtalan adózó képességét, az állam háztartás kedvező helyzetét mutatja a világ előtt be, holott mindkettő ezer és ezerféle mizériákkal küzködik. Az esés az optimizmusból azonban katasztrofális lehet.

*

A franczia földmivelésügyi kormány utoljára 1901-ben rendezte mezőgazdasági hirszolgálatát, a mikor is az azon évi április 25-iki dekret alapján a földmivelésügyi miniszteriumban egy hirszolgálati osztályt létesitett, feladatává tévén, hogy a gazdaközönséget a leggyorsabban és legjobban tájékoztassa ugy a franczia, mint a külföldi termelési viszonyokról, a fogyasztási centrumokról, a bel- és külföldi árakról, szállitási viszonyokról és feltételekről, munkásviszonyokról és egyáltalán minden az agrikulturális téren észlelhető haladásról Ám ez az osztály, a kellő számu és megfelelő külső tudósitó szervek hiányában sehogy sem tudott megfelelni feladatának s igy nemcsak hogy a külföldi gazdasági viszonyok tekintetében maradt a franczia gazdaközönség tájékozatlan, de még a hazai viszonyokról sem tudott magának a tökéletlen hirszolgálat miatt kellő időre hü képet alkotni. Ez a helyzet s az e miatt állandóan megujuló panaszok ujabb reform keresztülvitelére késztették a franczia földmivelésügyi minisztert, a ki a köztársaság elnökéhez intézett fölterjesztő jelentésében annak kifejtése mellett, hogy a belföldi mezőgazdasági hirszolgálat elégtelen a viszonyok helyes fölismerésére, továbbá, hogy a külföldi agenczíák bár a hirszolgálatot dicséretes módon igyekeznek elvégezni, mégis azt teljesen ki nem elégithetik, mert a részletekre ki nem terjedhetnek, azon előterjesztést tette, hogy a belföldi szolgálatot ujólag és lehetőleg a magyarországi jól bevált rendszer alapján reformálják, a szolgálat teljes sikere érdekében azonfelül a kolóniákban és a külföldön külön erre való megbizatással ellátott levelezők alkalmaztassanak, a mint az már 1901-ben is elhatároztatott, de a terv végre nem lett hajtva. Az elnök beleegyezésével és a törvényhozás beleegyezésének kikérésével ez a reform most kerül megvalósitásra s máris megindultak az előmunkálatok, hogy a jövő évre a miniszterium mezőgazdasági hirszolgálati osztály szervezete teljesen kiépites-

---

kormánytól szubvenczíót kérni és a titkárt jól-rosszul fizetni.

Talán azért is nem nevezik társulataikat gazdasági egyesületeknek, hanem „Hushallningssael kappen"-nek. Mig a svéd kormány négy tejgazdasági iskolát tart fen, ezek a testületek maguk részéről hatot és ezenfelül huszonnégy Meieri állomást létesitettek, hol leányokat oktatnak ki a tejgazdasági szakban. Olyanok is a lelkeim, mintha tejfölből és szamóczából habzsolta volna össze őket a Teremtő, vagy mintha tejfölös süteményből faragta volna ki őket. (Nem is hittem volna, hogy az asszony képes legyen ezeket szó nélkül végighallgatni. De azért is ráduplázam.) Jó dolguk is lehet ottan a tejgazdasági konzumenseknek meg az államtól kinevezett instruktoroknak, a kik az országos tejelésre felügyelnek . . . (A feleségem ökölbe szoritott kezekkel, vésztjoslóan tekintett fel reám . . . Jó lesz mégis másfelé terelni a beszédet!) Ahova csak tekint az ember Dániában, mindenütt tejszövetkezetekre bukkan, még pedig számosan gőzerőre vannak berendezve és jégkészitő gépekkel felszerelve. Ezen szövetkezetek száma ma már meghaladta a kétezret. Aztán mennyi gondossággal vannak ott a tüdővész lehető meggátlására. A tuberkulinoltás Dániából vette kiindulását, a hol már törvényt is hoztak, mely a tejgazdasági tulajdonosait arra kötelezi, hogy a tüdővész továbbterjedésének meggátlására a sovány tejet és tejfölt pasteurizálni tartoznak. Nálunk nagyra vannak vele, ha a sváb parasztok Torontálban, Tolnában, Baranyában néhány tejszövetkezetet létesitenek. Bliktri! Én a svédországi Svalövben megismerkedtem egy parasztemberrel, a ki napjában 800—900 kg. vajat állit elő. Persze, hogy ehhez a tejet nem mind maga produkálja, hanem nagyobbrészt összevásárolja. Az árát pedig a zsir százalék szerint fizeti, mihezképest az átvett tej zsirtartalmát kéthetekint a butyrométerrel vizsgáltatja meg. Ennek az embernek az élelmessége nem mint nálunk készit sovány sajtot és a vajkészitéssel merül ki, hanem disznót hizlal a fennmaradt irón.

Ha ott az egyszerü parasztember ilyen élelmes és körültekintő, el lehet körülbelül képzelni, hogy a Hamra Molkeriben miket müvel a gazdag Actie Bolaged Separator részvénytársaság. Az a melyik az Alfa, megint Baby és Kolibri separátorokat, meg az Alfa vajköpülőt hozta, azt mondhatnám, világszerte forgalomba. Svédország vajkivitelét két évtized alatt meghatszorozta, mialatt az Ausztriában az előbbinek felére csökkent.

— De nem nálunk! mordult reám Berczi, a ki szivarát kisziván, már alig várta, hogy szóhoz jusson.

— Ilyenek vagytok ti ellenzékiek! nincs az a káka, a melyen csomót ne keresnétek. Szidod a mi tejszövetkezeteinket, pedig egyet sem csinált közülük Tisza Pista.

No csak az kellene még! mormogtam, nem elég a rumonj petróleumból? Berczi felhuzván, nemcsak szemöldökeit, hanem eloquencziájának zsilipjeit, rendületlenül folytatta. Hát már az sem elég nektek, hogy van vagy 520 tejszövet-

Tények és **tapasztalatok** igazolták a

CASE járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos müködését.

Munkabirás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referencziák mindenféle talajra.

Vezérképviselet: **Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52|B.**

„G" katalógus ingyen és bérmentve.

sék s igy láthasson feladata sikeres teljesitéséhez. A franczia földmivelésügyi miniszter külföldi levelezőkként a mezőgazdaság terén elismert tekintélylyel biró gazdákat, professzorokat, tudósokat, kereskedőket és iparosokat óhajt alkalmazni „Conseilliers d'agriculture de la France" czimmel s ez irányban is megindultak már a puhatolódzások. Hir szerint a jövő évben már a franczia földmivelésügyi miniszter ad jelentést a világtermésről.

*

Az amerikai szenátus elfogadta az uj Lorge-féle czukoradó javaslatot, mely a bevitelt megkönnyiti ugyan, de egyben ösztönző lesz az Északamerikai Unio czukorrépatermelés és a czukoripar fejlődésére is.

*

Nem régiben jelent meg egy érdekes közlemény a francziaországi lótenyésztés hanyatlásáról, amelynek következtében ma már az a veszély fenyegeti a franczia hadsereget, hogy lószükségletét nem tudja fedezni s e czélból egy konzorczium a lótenyésztés föllenditését határozta el, a mely czélból 70 ezer darab tenyészló bevásárlását vette tervbe s ezt keresi most az európai piaczokon. A francziák a lóanyag beszerzésénél elsősorban Oroszországra gondoltak, ahol a közhit szerint a lótenyésztés nagyarányu, az anyag pedig jó és kivitelre is van bőven elég. Ugylátszik azonban, hogy a modern mezőgazdasági kultura, a gépüzem, az autók folytonos terjedése és az utóbbi évek rossz takarmánytermései az orosz lótenyésztésre is hátrányos következményekkel jártak, legalább erre enged következtetni az orosz hadügyi és földmivelésügyi miniszterek egyetértőleg kiadott s a franczia lóvásárló ügynökök megjelenése alkalmából kiadott ama rendelete, a melyben a hadsereg lószükségletének fedezhetésére illetve utalással a fedezhetés biztositására, további intézkedésig a lovak kivitelét Oroszország legnagyobb részéből, de különösen Besszarábia, Volhynia, Jekaterinoszlav, Kiev, Podolia, Poltava és Cherson kormányzóságok területéről a legszigorubban eltiltotta s ez alól egyes indokolt esetekben csak a kormányzók adhatnak kivételesen engedélyt akkor, ha az államot különben semmi sérelem nem éri. Amint a „Kazjanin" irja, a tilalomra az adott okot, hogy az orosz lóállomány az utóbbi években nemcsak számbelileg csökkent, de a minőség is nagyban hanyatlott s főleg a hadiczélokra szolgáló lóanyag hiánya érezhető, ugy hogy a hadügyi kormány az állami érdekek védelme miatt kényszeritve volt a francziák vásárlási szándékát a kiviteli tilalommal megakadályozni.

*

A „Live Stock Journal" sötét szinekkel ecseteli az angol huspiaczi viszonyokat és kiemeli, hogy az utóbbi időkben a hushiány egyre érezhetőbbé válik, közben pedig az árak átlag 30—35 százalékkal növekedtek. E jelenség okául nevezett szaklap egyrészt az angol hustermelés csökkenését, másrészt az amerikai huströszt kereskedelmi politikáját és a hajómunkások sztrájkját jelöli meg, kiemelve egyuttal azt is, hogy a jövőben Argentinából sem remélhetnek semmit, mert Armour—Swift-ék immár az ottani piaczot is okkupálták s az argentinai kivitel csak az amerikai huströsztön át bonyolódik le. Ez, valamint az ausztráliai fagyasztott hus importjának csökkenése szolgáltak indokul arra, hogy a husellátás biztositását az orosz piacz igénybevételével próbálják meg, amely azonban bár biztató jelenségek bőven vannak, csak évek multán lehet abban a helyzetben, hogy a hustermelés és kivitel szervezésével az angol piaczokat az igényeknek megfelelően elláthassa. Ugy látszik, a husinség és drágaság általános baj világszerte.

*

A sertés árak nálunk általában javulnak. A mi másképpen nem is képzelhető el a sertésvészijesztő terjedése mellett. Ujabban a száj- és körömfájás is Ausztriában erősen fellépett a mire a földmivelésügyi miniszter a behozatalt a betegség által ellepett kerületekből igen bölcsen el is tiltotta. Csak behurczolások ne történjenek az átvonuló import állatok révén. Romániában ujból dühöng ugyanezen betegség és félős, hogy a határon át ujból átjön hozzánk. Elővigyázat! —*ix.*

Áttérés a növénynemesitésre.

Irta: *Kákosy Jenő.*

A növénynemesités kérdése mindinkább kezd előtérbe nyomulni. A gazdasági szaklapok erélyesen kezdik a kérdést pengetni. És daczára a kérdés óriási jelentőségének és messze kiható fontosságának, nem részesül ez a tárgy gyakorlati szempontból abban a figyelemben és érdeklődésben, a melyet nemcsak joggal megérdemel, de joggal meg is kiván. Itt ujra elmondhatjuk azt a régi igazságot, a melyet sokan és sokszor elmondottunk már, hogy a gyakorlati élet gazdálkodása nagy mértékben hátra van még és igen hosszu idő fog elmulni addig, a mig a külső gazdasági élet gazdálkodása arra az általános magas szinvonalra fog emelkedni, a melyre azt a mezőgazdasági szakirodalom és mezőgazdasági tanügy buzgó és önzetlen munkásai helyezni kivánják.

A növénynemesités kérdése kezd egyre időszerübbé válni, mely kérdést a minden vonalon felszinre hozott és erősen hangoztatott *többtermelés* eszméje szült. Maga a növénynemesités kérdése már maholnap kezd annyira emlegetetté és kényszeritővé válni, hogy birtokosaink nemsokára nem tudnak kitérni előle. Óhajtom, hogy mihamarább következzék be az az állapot, hogy a szaksajtó pressziója vegye reá birtokosainkat a növénynemesités bevezetésére, azonban nem óhajtom azt, hogy ez tüstént, átmeneti idő nélkül valósittassék meg, mert akkor sokan kudarczot vallhatnak. Nem óhajtom egy olyan eszme hirtelen megvalósitását, mely 30—40—50 évvel előbbre van, mint maga a gyakorlati élet, a melybe azt beilleszteni akarjuk.

Emlékeztetem lapunk tisztelt olvasóit a mult évre, a mikor a szarvasmarha ellenőrzőegyesületeknek olyan nagy hangon, sippal-dobbal csináltak mindenfelé propagandát. Akkoriban csekélységem is felszólalt e tárgyban és mint haladó gazda, természetesen lelkesedtem az eszméért és a legnagyobb örömmel üdvözöltem a keletkező tejellenőrző egyesületeket, melyek a szarvasmarhatenyésztést vannak hivatva előbbre vinni s a haladás és fejlődés magasabb fokára emelni. Ma is önzetlen lélekből kivánom a legfényesebb sikert az e téren müködőknek. Azonban a gyakorlati életben szerzett tapasztalataimnál fogva nem hallgathattam el kételyeimet, a melyeket a szarvasmarhaellenőrző egyesületekkel szemben tápláltam, a mikor rámutattam azokra a nehézségekre, a melyek az e téren meginditott közhasznu tevékenységnek utjában állanak. Kételyeim igaznak bizonyultak. Látjuk az óriási nehézségeket, a melyek az intézményt kemény próbára teszik és az intézmény müködése eredményességének gátjaiul szolgálnak. A dolgok további fejlődésének egyenlőre ne vágjunk elébe, mert ahogyan akkori czikkemben konstatáltam a gazdasági állapotok elmaradottságát az állattenyésztés terén, éppen ugy konstatálhatom most a növénytermesztés tekintetében. El vagyunk maradva a talajmüvelésben, trágyázásban, trágyakezelésben, vetőmag előkészitésében stb.

Köztudomásu dolog az, hogy nálunk igen sok gazdaságban, még uradalmakban is tarlóhántást nem eszközölnek, ennélfogva nem mellőzhetik a

---

kezetünk? Csakhogy meg is buknak lassacskán . . .

— Hát már az is hazaárulás számba megy, ha egyik-másik megbukik, mikor erős kormányok is buknak. (Adja a jó Isten mielőbb! fohászkodom, a mi Berczit látható zavarba hozta.) Nem is azt akartam mondani, hanem hogy felvirágzó kivitelünkkel buktassuk meg a legerősebb ellenfeleinket, ideértve az osztrákot is.

Erre csak a fejemet csóváltam, mire Berczi dühbe gurult. Tehát most már azt sem akarjátok.

Ezekre már csak vállam vontam. Mire Berczi visszatérve témájára, azt kérdi tőlem: Hát tudod-e menńyi friss és olvasztott vajat exportáltunk mi a mult évben, jó ember . . .

Nem vagyok én jó ember, szóltam vissza bosszankodva, de a hajam rövidre van nyirva. (Értsen belőle az ő oroszlánsörényével és nem bánom maga az asszony is.) Nohát ha ezt nem tudod azt sem fogod tudni, mennyi volt a kivitelünk.

Hát Isten éltesse a statisztikai tudományodat. De én mint szerény hazai fogyasztó ahhoz csak azt a jámbor óhajt füzöm: ne csak arra utazzatok, hogy az osztrák szomszéd azért is szidjon bennünket, hogy az ő mezőgazdaságát tönkreteszi a mi versenyünk, ne csak azzal álmodozzatok, hogy a török hódoltság korában általuk megevett kemény turósajtokért fagyasztott tejjel és puha vajjal kedveskedjünk nekik, hanem arról is bölcsen gondoskodjatok, hogy a belföldön ne érezzük lépten-nyomon hiányát a hamisitatlan élelmi czikkeknek! Mert hát kivel etetik meg az országba behozott margarint, ha nem velünk?

Necsak a katonai terheket szaporitsátok, necsak az adókat emeljétek, hanem szaporitsátok kereseti forrásainkat és emeljétek fogyasztóképességünket! Mig azt helyes közgazdasági politikával, okos nemzetközi szerződésekkel el nem éritek, addig minden statisztikátok, mondom neked, vakulj magyar!

Berczi nagyon szivére vette ezt a philippikámat.

Miután ki nem dobhatott a házamból. Én pedig most még elmondok néhány dolgot a salve venia a margarinról — de majd csak a jövő számban.

Az egyedüli olcsón és jól dolgozó

MAGÁNJÁRÓ BENZIN

szántógépről

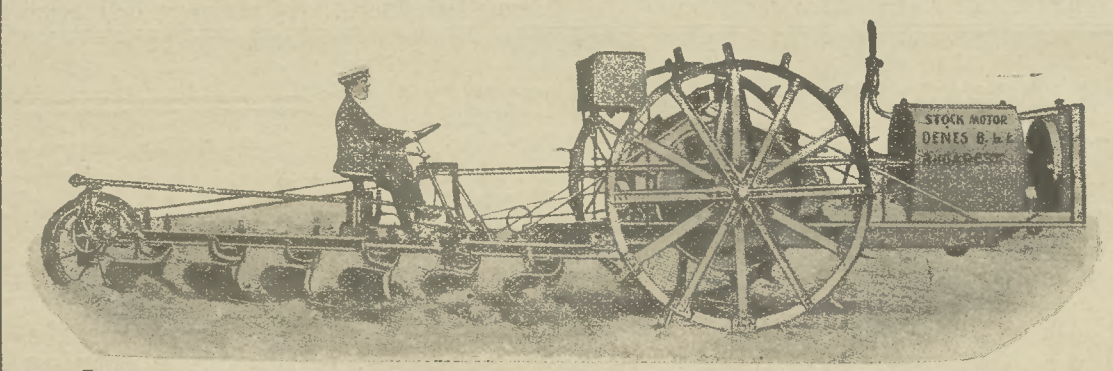

kérjen szakleirást,
rentabilitás számitást,
és árajánlatot

DÉNES B. betéti társaságtól, Bpest, V., Lipót-körut 15.

A géppel naponkint 15—20 holdat 10—14" mélységre felszánthat, minek bebizonyitására hajlandók vagyunk a gépet próbára leküldeni, ha komoly vételszándéka van.

tavaszi szántást, mely pedig tulságos mértékü talajnedvesség elpárologtatásával, elpocsékolásával jár. Ha tavasszal szántanak, nagyon természetes, hogy nem alkalmazhatják a grubbert és extirpátort, mely eszközök használata pedig igazán megbecsülhetetlen és megfizethetetlen. Ezeket az utóbbi eszközöket megbecsülni, értéküket és hasznukat megitélni csakis az tudhatja, a ki alkalmazta már ezeket. Sajnos, akárhány gazdaság és uradalom van, a hol ezeket még nem ismerik.

A trágyázás és trágyakezelés terén is nagyon helytelen eljárásokkal találkozunk. A trágya igaz iés érték szerinti megbecsülése még ma sem ment át teljesen a gazdai köztudatba. Akárhány gazdaságban szinte gondolkoznak azon, hogy milyen módon lehetne több szalmát elpusztitani. Szalmával fütik a gőzcséplőt és szalmával tüzel az egész major cselédsége több alföldi uradalomban. Az ilyen módon elégetett szalma mennyisége több kazalra tehető, mely teljesen elvész a gazdaságra nézve és ilyen gazdálkodással még csodálkoznak azon, hogy kevés trágya van, mely miatt csak nagyon kis területeket, tudnak megtrágyázni, szalmahiány miatt pedig csak nagyon kis számu marhaállományt tudnak tartani.

Ott van azután a trágyakezelés, mely általában véve egész Magyarországon szégyenletes módon történik. Emlékezem még gazdasági akadémiai koromból Hensch Árpád, volt tanárom ama kijelentésére, melyet egyik üzemtani óráján tett, a mikor a trágyázásról beszélt: „*A magyar mezőgazdaság egyik legnagyobb hibája a rossz trágyakezelés.*“ Ezt a mondást üzemtani könyvembe széljegyzetképen feljegyeztem és ma, több évi gyakorlati tapasztalataim alapján teljes mértékben beigazolva látom. Nagy földet bejárhat az ember, mig talál egy olyan gazdaságot, mely a modern követelményeknek megfelelő trágyateleppel van ellátva és a hol szabályszerüen történik a trágyakezelés. Az uradalmi gazdaságok igen nagy részében ugyanazt a rossz és helytelen trágyakezelést látjuk, a mely a paraszt gazdaságokban általános. Összerakják a trágyát egy erre kijelölt helyen, a melynek trágyatelep formája sincs, külön trágyalé-medenczéje és trágyalékutja sincs, igy tehát nem gyüjtik össze a trágyalevet, hanem azt elfolyni engedik. Nemrégiben egy mintaszerünek elkeresztelt gazdaságban azt láttam, hogy a trágyalé-kutból kiszivattyuzott trágyalevet lajtokban elhordták és beleeregették az egyik réti pocsolyába. Ez kérem, megtörtént dolog. A trágya letipratásáról nem gondoskodnak s igen nagy mértékü a nitrogén megfogyatkozás.

A mig nálunk az ilyen trágyakezelés általános, addig természetesen nem várhatjuk azt sem, hogy az okszerü mütrágyázás gazdáink körében elterjedést és bevezetést nyerjen. Pedig használják már a mütrágyát is; de olyan módon, hogy az éppenséggel nem válik dicséretére igen sok alkalmazónak.

Azután a vetőmagot sem készitik el megfelelő módon még sok helyütt. A szükséges rostálást sem végzik el vetés előtt. Sok helyütt még a gabonát sem csávázzák a kőüszög ellen és a hol csávázzák, ott is akárhány helyütt helytelen eljárást követnek.

Hogy miért van ilyen elmaradt állapotban a magyar mezőgazdaság, azt számtalanszor elmondtuk már e lapunk hasábjain. Megmondtuk az igazat akkor is, a mikor a birtokosokról, akkor is, a mikor a gazdatisztekről kellett kedvezőtlenül nyilatkoznunk. S itt ismét ujabban fel kell panaszolnunk azt, hogy Magyarországon az igazi gazdasági szaktudás és a gazdasági akadémiai képzettség még távolról sem részesül abban a figyelemben, megbecsülésben és értékelésben, a melyre teljes joggal számot kell, hogy tartson.

A mig ilyen nagy mértékü az elmaradás minden gazdasági téren, a mig a gazdasági szakképzettség az őt megillető elismerésben nem részesül és az őt megillető jogokat el nem nyeri, addig a magyar mezőgazdaság rohamosabb fejlődésére és előrehaladására nem számithatunk. A mig a fentemlitettem botrányos állapotok a növénytermesztés terén hazai gazdaságainkban meg nem szünnek, addig czélra nem vezető dolog és eredménytelen igyekezet a mellett agitálni, hogy gazdáink általánosan foglalkozzanak a növénynemesitéssel.

Mindezek daczára is az a meggyőződésem, hogy a növénynemesités kérdését a gazdasági szaksajtóban állandóan felszinen kell tartanunk és elpihentetnünk nem szabad. Mert ha van gazdasági szakkérdés, mely valóban megérdemli az érdeklődést és a nyomdafestéket és a melynek megvalósitásától kézzel fogható hasznot, nagyobb termést és több jövedelmet várhat a gazda, ugy az kétségen kivül a növénynemesités.

Ha hazai mezőgazdaságunkban az emlitettem okszerütlen növénytermelési eljárásokat a gazdasági szakképzettség érvényre emelésével és a régi, maradi gazdai felfogás megszüntetésével ki tudnók küszöbölni és az okszerüvé változandó, megjavult gazdasági viszonyok közé a szakszerü növénynemesitést általánosan beállitanunk sikerülne, ezzel a többtermelés és a nemzeti vagyonosodás forrását nyitnók meg.

Sehol sem olyan fontos és helyén való a növénynemesités, mint országunkban, főkép pedig az Alföldön. Tudjuk azt, hogy az Alföldön csakis a magyar buza termelése okadatolt, mert a külföldi fajta, bőven termő buzáknak az itteni éghajlat nem való. Ez okból teljesen hiába erőszakoljuk itt a külföldi, bőven termő buzafajtáknak meghonositását. Magyar buzánknak az a meg nem bocsátható hibája van, hogy keveset terem. Ezen a főhibán tudnánk segiteni a nemesitéssel, a mellyel magyar buzánk termőképességét katasztrális holdanként tudnánk fokozni $1-1\frac{1}{2}$ métermázsával. Tessék utána számitani: mit jelent az a katasztrális holdankénti $1-1\frac{1}{2}$ métermázsa buzatöbblet az egész ország területén? Magyarország buzatermő területe közel jár a 6,000.000 katasztrális holdhoz.

Nem szeretek fiktiv számitásokat csinálni, ezért nem is számitom át az emlitett területre eső buzaterméstöbbletet, mely összeg ugy sem felelne meg a valóságnak, mert levonandó volna belőle a kisgazdák által buzatermelésre használt terület, melyet semmi körülmények között nem lehet beszámitani a nemesités utján többet termő területbe, mert ez egyáltalán nem számitható be a haladó mezőgazdasági kultura alatt álló területbe és ezenkivül is levonandó volna még bizonyos nagyságu terület a közép- és nagybirtokokból is, a hol még szintén nem üznek megfelelő kulturát. Tegyük fel azonban azt az esetet, hogy van egy gazdának 200 hold buzavetése. Ha ezen a 200 holdon buzanemesitéssel holdanként csak 1 métermázsa buzával termelne többet, ennyivel a buzatermés minden nehézség nélkül fokozható lenne, akkor 200 métermázsa buzával évenként többet adhatna el. És igy van ez minden esetben.

Ugyanigy lehetne fokozni a tengeri termését és minden egyéb kulturnövény termését, szintén nemesitéssel. A mi hazai tengeri termésátlagaink olyan alacsonyak, hogy azokat nemesités utján közel meg lehetne kétszerezni, 3—4 métermázsával holdanként fokozni a termést pedig nagyon könnyen lehetne. S a tengeri nemesitése már nem is kiván olyan nagy szakismeretet és egészen a kicsinyességig menő pontos és körülményes eljárást, mint a buza nemesitése. Ezt az eljárást tehát már a kisgazdák is alkalmazhatnák. Megjegyzem azonban, hogy a tengeri nemesitését olyan termelési viszonyok közé beállitani, a hogyan a tengerit sok hazai gazdaságunkban termelik, eredményhez nem vezető cselekedet és oktalanság volna.

Elmondok egy jellemző esetet. Egy nagyon jóhirü, nagyobb főpapi, alföldi uradalomban voltam közel két esztendeig segédtiszt. Ebben az uradalomban a tengeri termésátlagok kritikán aluliak voltak. A tiszti ülésen egy izben emlitést tettem arról, hogy nemesiteni kellene uradalmunkban a tengerit, mert katasztrális holdanként 9—10 q tengeritermés mégis csak abszurdum számba megy. A főtiszt is, a kezelőtiszti kar is egyaránt kinevetett és ezzel a dolog felett napirendre tértünk. Én egyáltalán nem értettem meg azt, hogy miért történt részükről velem szemben az a lekicsinylő mosoly. Mint központi segédtiszt ritkán jutottam ki a külső gazdaságba, de ezentul különös figyelemmel kisértem a külső gazdasági teendőket és munkálatokat. Igy rájöttem arra, hogy a tengerit ebben az illusztris uradalomban olyan talajba vetik, a melynek a tarlóját tavaszszal, közvetlen a tengeri vetése előtt törik fel. Most már megértettem a holdankénti 9—10 q tengeritermés létrejövetelét, megértettem a tisztikar nekem szóló mosolyát és átláttam azt is, hogy hibát követtem el akkor, a mikor a tengeri nemesitésének bevezetését proponáltam. Az illető uradalomban gazdasági akadémiát végzett főtiszt és ugyanilyen kvalifikáczióju kezelőtisztek vezették a gazdálkodást. A rossz gazdálkodás oka az volt, hogy kevés volt az uradalom igásállatállománya, de akármi volt is az ok, ez magát a tényt, hogy a tengerit tavaszi tarlóhántásba vetették, nem menti.

Elég baj az, hogy lehetséges az az eset, hogy átveszi egy főpap, kinevezésekor a nagy terjedelmü javadalmas birtokot, de pénze nincs hozzá azt megfelelő módon felszerelni. Ilyen körülmények között, bizony okszerübbnek tartom a főpapi birtokokat kisgazdáknak elparczellázva bérbe adni, mert ezzel a javadalmas birtokok haszonélvezői hazafias czélt szolgálnak, megmentvén sok kisembert az Amerikába vándorlástól, mint okleveles gazdatisztekkel ezeken a birtokokon okszerütlenül gazdálkodtatni. Esetleg adják ki ezeket a főpapi birtokokat a gazdatiszteknek haszonbérbe, de azt tapasztaljuk, hogy a hasznositás eme módjától a javadalmas birtokok haszonélvezői (nem tudjuk: mi okból?) nagyon félnek.

Láthatjuk e fejtegetésből, hogy milyen óriási értékek vesznek el Magyarországon a meg nem felelő és okszerütlen gazdálkodás miatt. Az áttérésnek a növénynemesitésre legelső és legfontosabb feltétele, a mely nélkül megindulnunk sem érdemes és eredményt nem érhetünk el, az volna, hogy az okszerütlen állapotok a gazdálkodás terén megszünjenek és a mezőgazdaság minden terén és vonalán az intenziv gazdasági szaktudás érvényesüljön. Éppen ezért csakis a haladó és a mai kor szinvonalán álló, modern uradalmak és gazdaságok foglalkozhatnak növénynemesitéssel, mert elmaradt gazdasági viszonyok közé a növénynemesitést beállitani nem lehet.

Okvetlenül szükséges volna azután az, hogy még boldogult Cserháti Sándortól kezdeményezett növénykisérleti és nemesitési állomás az Alföld valamelyik főhelyén felállitassék.

Azonban még ennél is sürgősebb teendő lenne az, hogy a növénynemesitést, még pedig a buza- és tengerinemesitést, minthogy hazánknak ez a kettő a főterménye, mind az öt gazdasági akadémia, mind a 20 földmivesiskola gazdaságában valamint az összes állami gazdaságokban megfelelő nagyságu területen kötelező módon elrendeljék. Az itt folytatandó kisérletekből és termelési eljárásokból elsősorban ez iskolák tanulói láthatnák a növénynemesités gyakorlati keresztül vitelét és ismerkedhetnének meg a gyakorlati eljárással, a mellett, hogy személyesen meggyőződhetnének a növénynemesités gyakorlati eredményéről: a többtermésről. Ez a személyes meggyőződés sokkal többet érne, mint a szaklapokban a növénynemesitésnek csinált propaganda az elméleti előadás és a gazdakongresszus határozatai. Azonkivül minden érdeklődő gazda eljöhetne eme intézmények gazdaságaiba személyesen meggyőződni, látni, tanulni és tapasztalni.

Az iskolákban a jövő a gyakorlati oktatásé, az életben pedig a jobb gazdálkodás terjesztője és a haladás eszköze az élő bemutatás, a kézzel megfogható és szemmel megláthatő kép, az érzékelhető példa, vagyis a valóság.

Kisérletek szárított czukorrépamaggal.

Irta: *Jancsó Béla.*

A czukorrépa egyik legnagyobb és legveszedelmesebb betegsége a gyökérfekély elleni védekezés tanulmányozását már régebben megkezdették, de a mai napig sem ismert az az eljárás, a melylyel fellépését teljesen meg lehetne akadályozni. Megkisérelték a vetőmagot többféleképen kezelni, hogy a rajtalevő mikroorganizmusoktól, melyek a gyökérfekély előidézői, megszabadítsák, ez a mód azonban nem vált be, mivel a gyökérfekélyt előidéző mikrobákkal minden kultura alá vett talaj már szaturálva van, tehát ha a répagomolyon nem is volt kórnemző, a talajban levők azért előidézték a gyökérfekélyt.

Az utóbbi időben azután más irányban indult meg a gyökérfekély elleni védekezés. Közelfekvőnek látszott ugyanis az a gondolat, hogy ha valamely előzetes kezeléssel a répa csirázását és fejlődését meggyorsithatjuk, tehát a legveszedelmesebb időszakon gyorsan átsegithetjük, kevésbbé lesz kitéve a gyökérfekély kártételének, mivel ez csak a fiatal, gyenge növénykéket támadja meg. Ilyen előzetes kezelés volt a répamag hámozása, mely azt czélozta, hogy a kisebb burokkal körülvett répamag gyorsabban csirázva erőteljesebben fejlődik. Az orsz. m. kir. növénytermelési kisérleti állomás legutoljára 1910-ben végzett kisérletet a hámozott répamaggal. Ez a kisérlet arra az eredményre vezetett, hogy a hámozás csakugyan képes a mag kelését és első fejlődését siettetni, azonban a hámozás ma még oly tökéletlenül végezhető, hogy nagy jelentőséget mindaddig nem tulaj-

donithatunk neki, mig keresztülvitele gyakorlatilag tökéletesebb nem lesz.*

A csirázás és az első fejlődés gyorsitásának másik módja a répamag szárítása, melyre Hegyi Dezső hivta fel legutóbb a szakkörök figyelmét.**

Hegyi abból indult ki, hogy nagyon gyakran észlelhetni azt a jelenséget, hogy egy-egy táblán nem jelentkezik a gyökérfekély, habár a szomszédos táblákat nagy mértékben ellepi. Az ilyen táblák rendszerint magyar vagy orosz származásu maggal vetettek be. Azt pedig tudjuk, hogy Magyar- és Oroszországban a klimatikus viszonyok következtében sokkal kisebb viztartalommal bir az ott termelt répamag, mint Németországban. Tehát gyökérfekély hiányának csak az lehetett az oka, hogy ily helyeken, mivel a szárazabb magból származó répa gyorsabban csirázott és fejlődött, jobban ellen tudott állani a gyökérfekélynek. Az előzetes laboratoriumi kisérletek tényleg igazolták ezen feltevés helyes voltát, miért is az orsz. m. kir. növénytermelési kisérleti állomás 1911. év tavaszán az egész országra kiterjedő kisérlet inditott meg a szárításnak szántóföldi kipróbálása miatt.

A kisérlethez szükéges répamag fele 45° C hőmérséklet mellett szárittatott annyira, hogy nedvessége szárítás után 6—8% között mozgott a szárítás előtti 14—15%-al szemben. A kisérletben kétféle répamag próbáltatott ki és ezeknek csiraképessége a szárítás által lényegesen javult, a mennyiben a Rabbethge és Giesecke mag 100 gomolyából szárítás előtt 83 gomoly csirázott 183 csirával, szárítás után pedig 87 gomoly 213 csirával. A Strandes répamagból pedig szárítás előtt 91 gomoly csirázott 220 csirával, szárítás után 96 gomoly 275 csirával.

A kisérlet 48 helyen állittatott be a következő tervezettel:

1. és 5. parczella Rabbethge és Giesecke szárítatlan,
2. és 6. parczella Rabbethge és Giesecke szárított,
3. és 7. parczella Strandes szárítatlan,
4. és 8. „ „ szárított.

Minden egyes parczella nagysága 600—600 □-öl (2158 m²) volt,

A beállitott 48 kisérlet közül 16 a tenyészidő alatt főként elemi csapások következtében tönkrement és igy a kisérlet 32 adat alapján birálható el.

A 32 kisérlet közül 16 helyen észlelték, hogy a szárított mag gyorsabban kelt ki és fejlődött, mig 1 helyen a szárítatlan mag kelése volt a gyorsabb, mig 15 helyen semmi különbség sem volt tapasztalható a szárított és szárítatlan mag kelése és fejlődése között. Ez utóbbi körülmény magyarázatául csak az szolgálhat hogy a tavaszi időjárás rendkivül hideg és nedves volt, a mi azután a korábbi vetésü kisérleteknél megakadályozta a répa gyors kelését, a későbbi vetésüeknél meg annyiban befolyásolta a kisérletet, hogy a szárított mag a vetésig megint magába szivta a levegőből a nedvességet és vetéskor körülbelül megegyezett a viztartalma a szárítatlan mag viztartalmával. Ez a körülmény utmutatással szolgálhat a jövőre nézve annyiban, hogy a szárítás lehetőleg közvetlenül a vetés előtt végeztessék el.

A kisérletből nem volt megtudható, hogy a szárítás tényleg egyik védekezés módja-e a gyökérfekélynek, mivel elvetve egy-egy kisérleti helyen volt észlelhető a gyökérfekély és e helyeken is oly kis mértékben jelentkezett, hogy a szárítatlan mag után kelt répa is könnyen kiheverte.

A kisérletben megállapittatott az egyes parczellák termése is és kitünt, hogy a Rabbethge és Giesecke répánál 12 helyen a szárítatlan maggal bevetett parczella, 18 helyen pedig a szárított maggal bevetett parczella termése volt a nagyobb. A Strandes répánál pedig 10 helyen a szárítatlan, 20 helyen a szárított mag után kelt répa szolgáltatta a nagyobb termést.

Végeredményében az 1911. évben végzett kisérletek a czukorrépamag-szárítás végleges elbirálására, eltekintve attól, hogy csak egy évig folytak, a kedvezőtlen időjárás következtében nem alkalmasak, mindamellett kitünt, hogy a kelésre és az első fejlődésre gyorsitólag hathat a szárítás és ennyiben védelmet nyujhat a répa gyermekbetegségeinek és az állati ellenségeinek támadása ellen. Azonkivül a mag szárítása e kisérletek tanusága szerint ezáltal nemcsak közvetve, de néha az első fejlődésnek szemmel látható siettetése nélkül is közvetlenül képes a répa termését sok esetben fokozni.

*Lásd Kisérletügyi közlemények 1911. 2. füzet: Gyárfás J. Kisérletek hámozott czukorrépamaggal.

**Lásd Köztelek 1911. évf. 182—185 oldal: Hegyi Dezső. A czukorrépa gyökérfekélye és az ellene való védekezés módja.

Kerti utszegélyvágó.

A parkok vagy diszkertek igazán csak akkor szépek, ha rendesen lesznek gondozva s a lelkiismeretes ápoló kertésznek kezenyoma meglátszik minden fán, bokron és virágon, de még az utakon is. Ezen okból nem vélünk felesleges munkát végezni, midőn képben bemutatjuk azon

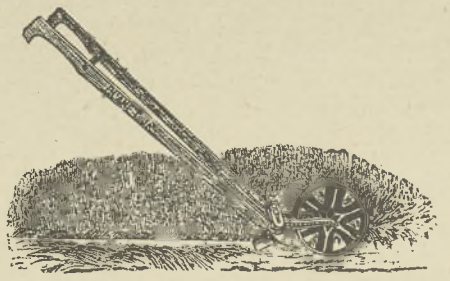

110-ik ábra. Kerti utszegélyvágó (Planet jun.).

egyszerü s könnyen kezelhető kis kézigépet, amelylyel a kerti utak széleit élesen le lehet nyesni ugy, hogy a fünövés ezen megszabott határon tul ne terjedjen, ne gyöpösitse be az utat, mert a pázsittal együtt zöldelő sétautak igen rossz benyomást tesznek a szemlélőre. A készülék olcsó (ára 37 K) miért is minden kerttulajdonosnak ajánlható beszerzése, annál is inkább mert vele az utszegélyezés nagyon gyorsan, könnyen és szépen végezhető, viszonyitva azon lassu eljáráshoz, mit a kapa vagy ásóval lehet tenni, ugy hogy már egy nyári idény alatt kifizetődik, az időmegtakaritás révén, a gépecske.

A fokhagyma termesztése nagyban.

Irta: *Kadosa Zdenkó.*

A fokhagyma nagybani termesztésével nálunk Magyarországon ugyszólván csak Csanádmegyében foglalkoznak, de itt aztán óriási arányokat ölt, mert évente közel kétezer—kétezerötszáz vaggonnal visznek ki belőle Ausztriába és főként Galicziába. A fokhagyma termesztése igen szép jövedelmet hoz a gazdáknak, mely oknál fogva szerény nézetem szerint ajánlatos volna megkisérelni annak termesztését egyebütt is, hogy ezáltal növeljük az évi bevételt, a tiszta hasznot és egyben változatosabbá tennők az egyoldalu gazdálkodási rendszert. Igaz ugyan, hogy a fokhagyma egyesek szemében nem épen a legnépszerübb konyhakerti növény és különösen a finnyásabb természetü emberek szeretik fintorgatni az orrukat, a vele elkészitett pecsenye szagára, de ezeknek a száma igen kevés. Egyébként is megbizható statisztikai adatokkal könnyü szerrel volna bizonyitható, hogy magában Magyarországon mennyi fokhagymát fogyasztanak és azonkivül Galicziában, a hol kevésbbé termesztik, de nagyban fogyasztják, mindig biztos piaczra találunk.

Egy hold terméshozama átlag 50—60 q szokott lenni, 20 cm. sor- és 10 cm. növénytávolságra ültetve. De ültethető 10 cm. sor- és 5 cm. növénytávolságra is, mely esetben igen kedvező termést tételezve fel, 160—320 q is lehet a terméshozam. Csanádmegyében métermázsánként 10—15 korona árban értékesül, a mely ár azonban nem mindig egyforma. Mindenki a termés mennyiségétől és főként a minőségétől függ. Az első esetben egy hold évi bruttó jövedelme 600—900 koronát tesz ki, a második esetben 1600—3200 koronát.

Megjegyzem azonban, hogy egy hold terméshozama csak az esetben haladhatja meg a 160 q-t, ha a termelő talajon minden parányi helyet kihasználunk, nem is szólva arról, hogy a földnek elsőrendünek kell lennie, ugynevezett teljes termőerőben levő prima szántónak.

Közepes s átlagtermésnek azonban csupán 50—60 q-t számithatunk, de ebben aztán, ha kellőleg megmunkáltuk a talajt, holtbizonyosak lehetünk. És igy is legalább 600—900 korona bruttó jövedelmünk lesz, a mi ebben az esetben igen sokat jelent, mert a fokhagyma kevés gondozást igényel.

A fokhagyma a televényes, közepes kötöttségü, lapos fekvésü földet szereti, a friss trágyázást nem türi, ellenben a mütrágyák iránt igen háladatos. Az eddigi kisérletek alapján azt tapasztalták, hogy a káliszuperfoszfát közvetlen alkalmazása istállótrágyázás nélkül is megengedhető.

A fokhagymát kétféleképen is lehet ületni, 15—20 cm. sor- és 10 cm. növénytávolságra, de lehet 10 cm. sor- és 5 cm. növénytávolságra is. Ez mindenkor a helyi viszonyoktól függ. A termelő aszerint választ belőle, a mint az neki leginkább megfelel. A fokhagyma nem terem magot, hanem apró hagymákat, melyek mint ismeretes, csak a második esztendőben adnak forgalomba hozható hagymákat. Épen azért, hogy ezen idővesztességet kikerüljük, nem az apró hagymácskákat használjuk ültetésre, hanem a fokhagymának ugynevezett czikkeit. Ültetendő márczius első felében (hol az idő és klima engedi már ősszel is ültethető s akkor nagyobb termést ad, kertekben igy járnak többnyire el) oly módon, hogy az emlitett sor- és növénytávolságot pontosan betartva, 1½ cm. mélyen nyomkodjuk a földbe.

A fokhagyma müvelése, illetve ápolása gyakori gyomirtásból és 2—3 kapálásból áll. Egy hold megmunkálásának költsége körülbelül a következőképen oszlik meg:

3 szántás á 10 K	=	30 K
3 kapálás, 20 napszámos, á 2 kor.	=	120 K
ültetés munkadija	=	80 K
szedés, tisztitás, gyomlálás	=	120 K
Összesen		350 K

Természetesen ez a számitás nem mindenkinek lehet mérvadó, mert ott, a hol nagyobb a napszám, még több a munkadij, többe fog kerülni egy hold megmüvelése is. Azonkivül hátra vannak még a fokhagymának az ugynevezett czikkei is. Ezeknek az ára azonban változó és nem mindenütt egyforma. Beszerezhetők Csanádmegyében, Makón és bármelyik megbizható magkereskedőnél.

A fokhagymának julius hó végén szokott meg-

McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyü vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. **A tarlóbuktatáshoz és őszi szántásra** a legujabb **szabadalmazott** és a **hazai viszonyoknak** teljesen megfelelő

Mc Cormick Tárcsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállitani.

International Harvester Company of America

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.

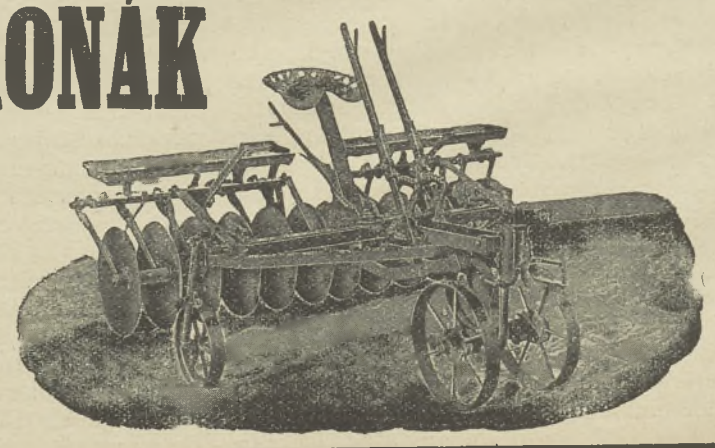

puhulni a nyaka, a mi kétségtelen jele az érésnek. Ilyenkor már szedhető is. Fontos, hogy erre a czélra nyirkos, vagy pláne esős időt ne vegyünk igénybe, mert ez esetben a hagymája hamarosan megromlik. Legalkalmasabb a feltétlen száraz idő. Az érett hagymákat pedig, miután azokat kellőképen megtisztogattuk, csomókba kötjük és száraz, szellős helyen póznára aggatva tesszük el, feltéve, hogy a szedésük után azonnal el nem adtuk őket.

A fokhagyma előveteménye dusan trágyázott takarmánynövény (ilyen például a takarmányrépa és a tök), utána pedig kitünő eredménynyel termelhetünk buzát.

Fentebb holdankint 350 koronát jeleztem munkaköltség gyanánt, ehhez, ha a czikkelyekre még 50 koronát veszünk, az összes kiadás 400 koronára fog rugni. Az összeg természetesen nem mondható soknak ott, a hol a terméshozam révén 600—900 korona bruttó bevételre számithatunk. Még mindig marad 200—500 koronánk tisztán. De növelhetjük a bevételt és csökkenthetjük a kiadásokat még akképen is, ha egy vagy két kerekü kézi kapálógépet szerzünk be és azzal munkáljuk meg a veteményt talaját. Ez az eljárás lényegesen olcsóbbá fogja tenni a megmunkálási költségeket, mivel a begyakorolt munkás egy nap alatt egy kat. holdat is elvégezhet vele. Az egykerekü kézi kapálógépnek, teljesen felszerelve 23, a kétkerekünek 45 korona az ára.

Az elmondottakból láthatjuk, hogy a fokhagyma bár konyhakerti növény, nem nagy gondozást és ápolást igényel s ezzel szemben mégis meglepően kielégitő jövedelmet hoz. Mindazon által nem szabad tulságosan vérmes reményekkel hozzáfognunk, nehogy esetleg nagyot kelljen csalódnunk.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. *Zöldtrágyának alkalmas növény magtermesztése.*

Zöldtrágyázásra alkalmas növény magját szeretném termeszteni, mivel ugy hallom, hogy ez mostanában igen kifizetődik. Minő növény a legnépszerübb és melyik fajtáját termesszem.

S. J.

Kérdés. *Nitrogén trágyák hatása.*

Történtek e hazánkban kisérletek arra nézve, hogy a salétrom nitrogénje mennyivel hatékonyabb, mint az ammoniak sóké? Mert voltaképen csak ez uton állapitható meg a kénsavas-ammoniak vagy trágya értéke s benne levő N. ára viszonyitva a salétrom árához. *G. J.*

Kérdés. *Philoxéra homokban.*

Ujabban hazánkban több helyen bebizonyosodott azon szomoru tény, hogy a philoxéra az eddig feltétlenül mentesnek hit homokon is előfordulhat, sőt tényleg elő is fordul. Kérdésem már most az, hogy ha konstatálva van ezen élősködő rovar, lehet-e ellene védekezni szénkénegezéssel? Nem illan-e el a szénkéreg a ritka homokból még mielőtt megölné a philoxerát?

H. D.

Kérdés. *Palaczkbor eladási engedély.*

Bortermelő vagyok s hordókban árusitottam el termésemet eddig, de szeretnék legalább részben, palaczkozott borokat is értékesiteni, kérdem ily engedélylyel biró gazdatársaimat, hogy és miként kell az engedélyt megszerezni? Mi az eljárás, kihez, hogyan kell folyamodni ezért? Mennyi adót sóznának ezért a nyakamba?

H. A.

Felelet. *Gabonazsizsik irtása* czimü kérdésre.

A *gabonazsizsik* (Calondra granaria L.) kiirtása az olyan magtárból, a mely üresen áll, sikerrel végezhető, ha nem sajnálunk egy kis fáradságot s a t sztogatási munka legkisebb részleteire is kiterjedő figyelmet. Mert a megszabadulásnak a zsizsiktől legfőbb követelménye az alapos tisztogatás. Gondosan kitisztogatnunk, kikaparnunk, kisepernünk kell a magtár összes zugait és repedéseit: a lépcsőalját, a falburkolat belsejét, a vakablakokat, az oszlopok alját, a falak és padló, valamint gerendák s oszlopok repedéseit. A sepredéket óvatosan kihordjuk a magtárból és tüzbe vetjük. Ezek után a repedések gondos betapasztása következik. Tapasztó anyagul használhatunk gipszet, czementet, vagy pedig felerészben agyagból s felerészben marhatrágyából álló keveréket. A hézagok téli buvóhelyei a zsizsikeknek, azért kell eltüntetnünk azokat. Hogyha a magtár tisztántartására állandóan gondot forditunk, szemetet, rostaalját, ocsut benne felgyülemlemi nem engedünk, ha gyakorta szellőztetjük, a leraktározott gabonát gyakran átlapátoljuk s ezenkivül kiváló figyelemmel vagyunk arra is, hogy idegenből származó maggal, zsákokkal stb. a zsizsiket magtárunkba be ne hurczoljuk, nem lesz okunk panaszra a gabonazsizsik ellen.

A mint tehát látható, minden vegyi eljárás mellőzésével, pusztán az alapos tisztogatással is czélt érünk. A vegyszerekkel történő irtások, bár pontosan az előirás szerint alkalmazva mindig sikerrel járnak, körülményesek és rendszerint veszélyesek. Körülményesek, mert alkalmazásuk előtt az összes ablak- és ajtóhézagok, valamint zárak kulcslyukai s általában az összes repedések, nyilások, a hol csak utja van a levegőnek ki a magtárból, gondosan betapasztandók, betömendők, hogy a fejlesztett gázok át meg átjárják a magtárt s ne szabadulhassanak ki idő előtt; veszélyesek pedig az eljárások azért, mert a gázok mérgező hatásuak az emberi szervezetre, tehát a dolgozó munkásokra nézve, ha ezek nem elég óvatosak, komoly következményekkel járhatnak, de ezenkivül még pl. a szénkéneg (széndiszulfid) rendkivüli robbanó természeténél fogva sulyos következményü szerencsétlenségnek is lehet okozója Azért tehát szó sem lehet arról, a mint kérdésttevő gondolja, hogy a széndiszulfidot (szénkéneget) szőlőpermetezővel permetezve használja. Én részemről ez eljárást, t. i. a szénkéneggeli irtást teljesen mellőzendőnek tanácsolom nemcsak kettősen veszélyes voltánál fogva, de mert adott esetben alkalmazása felesleges is. Hiszen a zsizsik elszaporodása a magtárban nem régi keletü, tehát az alapos tisztogatás is czélra vezető lesz. Ha kérdésttevő mégis vegyi uton óhajtaná a zsizsiket irtani, próbálja meg a formalinozást. Ez a formalin-lámpákkal történik, melyek pasztillákból fejlesztik a formalin gőzt. Ilyen lámpák kaphatók Geittner és Rauschnál vagy a Magyar Mezőgazdák szövetkezeténél, használati utasitás mellékelve. A formalin gőzöknek 1—2 napig kitett, légmentesen elzárt magtárt, a kinyitás után hosszabb ideig szellőztetjük. Egy másik szintén radikális, de rendkivüli óvatosságot és szigoru felügyeletet igénylő eljárás a klór használata. A klór erősen mérgező az emberi szervezetre is. Használata előtt a magtár összes vasrészeit jól be kell olajozni, hogy meg ne rozsdásodjanak. Alkalmazása az eljárásnak abban áll, hogy a magtárban deszkákra klórmeszet szórunk ki, azután gyorsan töménysalétromsavval leöntjük, ily módon klór fog fejlődni, mely azután megöl a magtárban mindenféle állatot. 24 óra mulva a légmentesen elzárt magtárt óvatosan kinyitjuk és alaposan szellőztetni hagyjuk. Ez eljárás azonban csak nagy óvatossággal és a végsőkig menő elővigyázat mellett történjék, mert különben a munkásokban baj esik. *Kadocsa Gyula.*

Felelet. *Szőlőmoly-irtás* czimü kérdésre.

A szőlőmoly irtásról tényleg Várossy Gyula irt a Kecskeméten megjelenő „Szőlészeti és borászati lap"-ban az általa a folyó év tavaszán véghez vitt szőlőmoly irtási kisérletről. Ugyanezen czikk megjelent a szegedi „Homoki Gazdá"-ban is. Lényege ezen irtási módnak az, hogy a szőlőmoly pille alakját pusztitja s ha ez elpusztul, akkor természetes nem rakhat petét s ebből nem lehet hernyó, a mely tulajdonképen a károkat csinálja. A pille pusztitása akként történik, hogy rézgáliczos oldat közé keveri az általa feltalált s a pillére bódító hatással biró szert s ezzel a szerrel permetezteti a szőlőt, karókat, talajt, keritést stb. E közben a pillék a nyugalmukból kizavartatnak a fenntebb emlitett bódító szertől elbódulnak és a földre hullanak, hol a permetező munkás agyontaposa. Ez a védekezési mód csak kisérlet Várossy is csak a folyó év tavaszán tett vele kisérletet, mások ezzel még nem kisérleteztek, mert Várossy a bódító szert még titokban tartja, illetőleg azt még nem hozta nyilvánosságra. Várossy a f. év nyarán tovább kisérletez vele s a kisérlet eredményét szintén közölni fogja a nyilvánossággal Hogy ez a védekezés mennyiben fog beválni az a jövő titka. Egyébb felvilágositást szivesen ad Várossy Gyula Szeged-felsőtanya, Balástyai kapitányság 349. szám. *Sz. G.*

Felelet. *Magtárpadló* czimü kérdésre.

A legmegfelelőbb magtárpadozat, mely ugy az egerek kártétele ellen, valamint a termények eltartása, raktározásának is veszély nélkül megfeleljen, az fog lenni, ha alulról betonréteget alkalmaz s erre jön a hornyolt és meggyalult padozat. Mert bizony a czementen a gabona rosszul tartható és hamar dohos, penészes lesz, miután alulról a czement hüvös, nyirkosságot idéz elő, felül pedig melegebb a levegő s igy a gabonaréteg is. Szóval 2—3 fokos hőkülönbség lévén a felső és alsó réteg között, a gabona légzése nem lesz normális, a mi aztán romlását idézi elő. A nedves talajfelületre alkalmazott padozat szintén jobban romlik, előbb korhad s igy a rajta levő termény is ebben a mértékben van a romlásnak kitéve. De nemcsak a magtár alsó padozata, hanem a tetőzet, az oldalfalak, szintén befolyással vannak a termények elraktározására. Ezért indokolt a falak mellett is olyan magasan padozatot alkalmazni, mint a milyen magasra elhelyezzük a gabonát. A cserepes, vagy egyáltalán a jó hővezető tetőzet szintén hátrányos a gabona elraktározására. Ha nem volna tüzveszélyes a zsupp, vagy a nád volna erre a czélra is a legmegfelelőbb. Vannak már olyan preparátumok, a melyek a szalmát, nádat tüzmentesitik. Ha ezek beválnak, a legjobb fedőanyagoknak ezeket lehet megjelölni.

Szücs János.

Felelet. *Réten levő surlófü s egyéb savanyufüvek kiirtása* czimü kérdésre.

A zsurlók és savanyufüvek előfordulása mindig arra vallanak, hogy a talaj tul nedves, miért is gyökeres elpusztitásuk csak ugy érhető el, ha a fölösleges nedvesség levezetéséről gondoskodunk. Ajánlják ugyan a zsurlók irtására a konyhasót is, de ezzel kellő eredményt elérni nem lehet, mert ha 60—100 kg.-ot adunk kat. holdankint, akkor a zsurlót ki nem öli. ha pedig 150—200 kg.-ot, akkor a zsurlóval együtt a rét értékes növényei is elpusztulnak. Hogyha a talaj nedvességi állapota kedvezőbbre változik, akkor a rét flórája magától is megváltozik különösen akkor, ha a rét mütrágyázását is végrehajtja.

Legány Ödön

Felelet. *Taraczkirtás* czimü kérdésre.

A taraczk egyik legnehezebben irtható szántóföldi gyomnövényünk, mivel gyökerének vissza-

KEMNA szabadalmazott FORRÓGŐZEKÉI
SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füstcső-tulhevitőjével
Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett **rendszert** ugy **teljesitőképesség,** mint **tartósság** tekintetében **messze felülmulnak** és **lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.**
Referenciákkal, kimerítő felvilágositásokkal és költségvetésekkel szolgál:
KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váczi-körut 51. szám. Sürgönyczim: Kemna, Budapest. Telefon 91—21. Telefon 91—21.

maradó legkisebb része is képes uj növényt fejleszteni. Hogy sikerrel irthassuk, tudnunk kell róla mindenekelőtt, azt hogy a tartós és erős beárnyékolást el nem türi, miért is, ha erősen beárnyékoló sürü gabonát és elsősorban rozsot, tudunk a területen termelni, akkor a taraczk kipusztul belőle. Csakhogy taraczkos földben sürü gabonát termelni bajos dolog, miért is inkább a következőket ajánlom:

A taraczkos területet tavaszszal oly korán, a mint csak lehet, sekélyen fel kell szántani s azután kezdetben minden 4—5 nap mulva, később 10—14 nap mulva meg kell boronálni, hogy a terület ki ne zöldüljön. Ha a talaj már annyira összetömődött, hogy a boronálás sokat nem használhat, akkor sekély járásu grubberral járatjuk meg a területet. Igy eljárva, különösen száraz nyáron majdnem teljesen kiirtható ez a kellemetlen gyom. Természetesen ilyen módon egy év termésétől elesünk. Ősszel aztán sürüen vetett rozsot juttatunk a területre, majd ezután kapásnövényt, répát vagy burgonyát. Ha azonban egy év terméséről lemondani nem szándékozik, akkor későn vethető takarmányt vessen pld. mohart, kölest, mustárt stb, de a vetés junius vagy julius hava előtt ne történjék.

Legány Ödön.

Felelet. *Szőlő kurtitás* czimü kérdésre.

A szőlő hajtásokat egy bizonyos idő mulva be kell kurtitani, vagyis csonkázni kell, hogy ez mikor történjék az függ az időjárástól, a szőlő növekedésétől, a fajtától, a mivelési módtól stb. Általános szabályul azt lehet felállitani, hogy akkor kell csonkázni, a midőn a hajtások az elérendő vessző hosszuság felső harmadáig megbarnultak és fásulni kezdenek, vagyis a vessző az érés jelét mutatja. Ez elő szokott fordulni julius végén, augusztus elején. Ha tehát a hajtások a szőlőkarót már jóval tulhaladták ez idő szerint már bátran lehet a hajtásokat csonkázni, sőt kell is.

Sz. G.

HIREK.

A közbirtokossági számadások. A horgosi közbirtokosság a közbirtokossági elnök ellen per megindítását határozta el. A csongrádmegyei közigazgatási bizottság felügyeleti joga alapján ezt a határozatot megsemmisitette, mert a közbirtokossági elnök számadása, a melynek anyaga miatt a közbirtokosság pereskedni kivánt, már hatósági jóváhagyást nyert. Föllebbezés folytán a földmivelésügyi miniszterhez került az ügy. A miniszter a közigazgatási bizottság megsemmisitő határozatát indokainál fogva ugyan jóváhagyta, de kimondta, hogy a közbirtokosság egyes tagjai kártéritési igényüket a közbirtokossági elnök ellen magánjogi uton érvényesithetik.

A gazdasági tudósitók jutalma. A földmivelésügyi miniszter a folyó évben kiválóan szorgalmas gazdasági tudósitók müködését nem csak azzal ismerte el, hogy mint eddig, köszönetét nyilvánitotta nekik, hanem ezen erkölcsi elismerésen kivül még jutalmazásokban is részesitette őket. A 25 elismerő oklevélen és 74 elismerő leiraton kivül 99 tenyészállatot, 18 gazdasági eszközt és 42 mütárgyat, valamint több szakkönyvet osztatott ki a miniszter a gazdasági tudósitók között.

Országos sörárpavásár Miskolczon. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület, az OMGE, az Abaujtorna-, Gömörkishont-, Heves-, Jásznagykunszolnok- és Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület, a Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve, augusztus 22-én (csütörtök) Miskolczon a megyeház nagytermében tartja meg XV. országos sörárpavásárját. Minden eladást a vásáron a rendező bizottság ellenőriz s az eladások a vásárhelyiségben kiállitott minták és bejelentési ivek alapján fog történni. Üzletszabályzatot és bejelentési iveket a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala küld.

Sáskajárások. Jászkisér elöljárósága szombaton jelentést tett Szolnokmegye alispánjához, hogy a község közlegelőjét marokkói sáskarajok lepték el. A sáska felléptéről egyuttal a Rovartani intézetet is értesitette az elöljáróság, hogy az irtásra nézve szükséges intézkedések haladéktalanul megtehetők legyenek. — Szeghalom község szikes legelőit Vidovits László a földmivelésügyi miniszter kiküldöttje, megvizsgálván, a legelő egy részén marokkói sáskákat fedezett fel. A kiküldött jelentése szerint hatósági intézkedésre egyelőre nincsen szükség.

Szántógépbemutatás. A Beregmegyei Gazdasági Egyesület augusztus 15-én Grósz Miklós csonkapapi uradalmában szántógépbemutatást rendez. E bemutató rendezésével az egyesület talajmivelő szövetkezetek létesitését kivánja előkésziteni a vármegyében. Részletes fölvilágositással a Beregmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala (Beregszász) szolgál.

Az Ampelologiai Intézet julius hó 30-áról közli, hogy a julius 24—30-áig hozzá beérkezett vizsgálati anyag alapján a peronoszpora megjelenését a vajkai (Moson m.), pápai (Veszprém m.), bonyhádi (Tolna m.), hevesi (Heves m.), szolnoki J. N. K. Szolnok m.), kunszentmiklósi (Pest m.), iloki (Szerém m.), bánlaki (Torontál m.), berettyóujfalui (Bihar m.), kemencsei (Szabolcs m.), csengeri, erdődi (Szatmár m.), dési (Szolnok-Doboka m.), kolozsvári (Kolozs m.), tordai (Torda-Aranyos m.), szászrégeni (Maros-Torda m.), magyarigeni (Alsófehér m.) járásban állapitotta meg. Az időjárás a jelzett napokon inkább kedvezett a baj továbbterjedésének, mint akadályozásának, a mennyiben főképen eleinte napirenden voltak a bő, esős zivatarok, bár a hőmérséklet elég magasan állott éjjel is. Csupán a jelzett időszakasz vége felé állott be országos száraz meleg, a melynek nem marad el gátló hatása sem. Mindamellett a gombának eddig annyira kedvezett az időjárás, hogy néhány napi száraz forróság nem fogja még érdemlegesen elfojthatni, azért a mostani hőség ellenére is ajánlatos a védekezésben a rézkénporozással meg nem állani, mert épen a nagy melegben fognak a fürt bogyói megfeketedni, lepereg ni, a melyek még a virágzáskor megkapták az infekcizót s átterjedhet a peronoszpora a fürt ép bogyóira is. Az intézet az ügy érdekében arra kéri az ország valahány szőlősgazdáját, hogy épen ezen közlemények teljessége kedvéért haladék nélkül küldjön az intézetnek peronoszporábeteg anyagot (levelet, fürtöt, bogyót) mihelyt a baj a legcsekélyebb mértékben is jelentkezik, vagy bármely más betegségnek csupán puszta gyanuja forogna is fenn, még abban az esetben is, ha a tulajdonos maga tisztában is lenne a bajjal és az ellene való teendőkkel és az intézetnek erre vonatkozó tanácsát nem óhajtaná. A küldéshez portómentes boritékot és a védekezéshez utmutatást bárkinek dijtalanul küld az intézet (Bpest, II., Debrői-ut 15.) a ki eziránt hozzáfordul.

A csongrádi szőlők pusztulása. A csongrádi szőlők ez év folyamán rohamosan kezdtek kipusztulni. A szőlősgazdák eleinte azt hitték, hogy az áprilisi fagy következtében nem rügyeztek ki a tőkék, később azonban konstatálták, hogy a tőkék teljesen kipusztulnak. A községi elöljáróság utján ekkor a földmivelésügyi miniszteriumhoz fordultak és szakközeg kiküldését kérték, a ki a szőlők pusztulásának igazi okát megállapitsa s a védekezésre utmutatásokat adjon. A miniszterium a vizsgálat megejtésére a kecskeméti vincelléri skola igazgatóját küldte ki, a ki e hó 24-én tekintette meg a pusztulófélben levő csongrádi szőlőket. A vizsgálat eredményeként megállapitotta, hogy a szőlőket a cserebogár álczája, a pajor pusztitja oly nagy mérvben, hogy egy-két év alatt teljesen kipusztul az egész szőlőterület, mintegy 400 hold. A miniszteri kiküldött számszerüleg megállapitotta, hogy a szőlők kipusztulása évenként 5—6 milló korona kárt jelent a csongrádi szőlősgazdáknak.

Óriási terméssel megrakott szőlőtő. A tiroli Bozen város közelében fekvő Hals községben, egy odavaló gazda kertjében van egy lugasra nevelt szőlőtő, a mely ez évben oly mesés fürttermeléssel van megrakodva, hogy mint valóban ritka természeti csodának, rengeteg bámulója van a turisták és nyaralók sorában, a kik messzebb fekvő helyekről is elvándorolnak a ritkán látható eféle tünemény megszemlélésére. A kérdéses szőlőtőn nem kevesebb mint 1000 dus és szépen fejlett fürt csüng, várva a közeli érést. E tőke megdönti annak a londoni kertésznek rekordját, a kinek a kilenczvenes években sikerült üveg alatt oly szőlőtőkét nevelni, a mely 1901-ben 900 fürt szőlőt termett.

Bolgár kertészet. Tudvalevő, hogy a földmivelésügyi miniszter a bolgár rendszerü konyhakertészetet meghonositani akarja magyar földmivesek számára, hogy ezáltal a zöldségtermesztés révén befolyó pénz magyar emberek vagyonosodását mozditsa elő. Ebből a czélból gazdasági intézeti tanárok és földmivelésügyi miniszteriumbeli kiküldöttek járják a Dunántult, a hol a nagyvárosok környékén a konyhakertészetnek propagandát csinálnak. A városi hatóságok utján fölvilágositják a gazdákat és erre a czéltudatos munkálkodásra serkentik. Szerdán értesités jött Kaposvár város polgármesteréhez, hogy a földmivelésügyi miniszter megbizásából Tervey Imre miniszteri tanácsos, Zsilinszky Gábor miniszteri osztálytanácsos és Katona Béla müszaki tanácsos több gazdasági intézeti tanárral a jövő hetek folyamán Kaposvárra érkezik, hogy a város környékének gazdanépe előtt kifejtsék a konyhakertészet nagy fontosságát, a mely hivatva van megszüntetni a mai nagy piaczi drágaságot is.

Bolgár vinczellérek, mint Plevnából jelentik, tanulmányutra indulnak az idén Magyarországba és Zimony, Zágráb, Fiume, Budapest, Ujvidék meg Arad városok vidékét látogatják meg.

Románia földet vásároltat Magyarországon. Lugosról jelentik: Deutsch Albert és fia czég, Mailänder Rafael és dr. Scheer Emil ügyvéd, facsádi lakosok alkalmi szövetkezésbe léptek és még évekkel ezelőtt megvásároltak Háromszékmegyében, a magyar határszélen egy jókora, mintegy 37 ezer holdnyi terjedelmü birtokot, mely 45 kilométer hosszaságban a romániai határvonal mellett terül el. A tulajdonosok közösen megegyeztek, hogy a birtokot eladják. De az eladásnál elsősorban a magyar kormányt fogják tekintetbe venni, melynek érdekében állhat, hogy az ország határvonala mellett elterülő birtoknak a tulajdonjogába juthasson. Fel is ajánlották a birtokot a magyar kormánynak, mely a brassói és a kolozsvári erdőigazgatóságokat bizta meg a birtok megtekintésével. De a kormány nem is akart hallani a birtokvételről.

A szabadalmazott
„JURENÁK EKE“
szerkezete egyszerü,
kezelése könnyü,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.
Részletes árjegyzéket szivesen küld:
„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

Most mintegy 3 héttel ezelőtt vásárolta azt meg *Tzárán* Artaxes bukaresti bojár, a ki *állitólag* a román kormány megbizásából adott *hatszázezer koronát* a Romániával tőszomszédságban fekvő birtokért.

Sokkal több tejet és vajat nyerünk, ha a teheneknek takarmányul Vaccint adunk, mert a Vaccin a tejhozamot egy harmaddal emeli és ezenkivül a tejet zsirosabbá teszi. A tehenek egyben egészségesebbek maradnak.

Sokkal gyorsabban h znak a sertések, ha naponta némi adag Suilint kapnak. Mindenkinek, ki közelebbit ónajt tudni, megküldöm „Tierärzliches Hausbuch“ (Állatorvosi Házikönyv) czimü, minden állatgazdaságnak nélkülözhetetlen müvemet, **teljesen dijtalanul!**

Igy irnak nekem tapasztalt gazdák a Vaccinról és Suilinről. Már nem adott majdnem semmi tejet, most ismét 15 litert! — Egy sertés 4 hét alatt 20 kilóval többet gyarapodott mint a másik!

Suilin és Vaccin kitünö szerek!

Az Ön porai, azaz Suilin és Vaccin, kitünő szerek a sertések hizlalására és a tehenek tejelékenységére, valamint a fiatal sertések erősitésére. Egy tehén, mely már majdnem semmi tejet nem adott, most ismét 15 liter tejet szolgáltat s e mellett erősebb is lett. Egy sertés, melyet teljesen ki akartam hizlalni, egy hónap alatt 20 kilóval többet gyarapodott, mint egy másik, melynek Suilint nem adtam. A borju is erőteljesebb lesz, azért maradunk az Ön hálás vevői. Társaim is óhajtják az Ön tápanyagait, miért is irnak Önnek Skala K. és Svoboda K. urak innét és Bartak Fr. San-ból

Tisztelettel
J. Maly Horni Opolany, posta Libice.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Tisztelt Uram!

Én Önnél először 5 doboz marha- és sertés-port rendeltem és már akkor észrevettük, hogy az a marha, mely a porból kapott jobban evett. Én a porokat szomszédaim között elosztottam és azok is ugyanezen megfigyelést tették. Azon tehenek, melyek naponta kapnak ezen porból egészségesek és tejhozamuk is az előbbihez képest, tetemesen emelkedett. A sertések gyorsan fejlődnek, egészségesek és jól hiznak. A szomszédok kiknek a porokból kölcsönöztem, szinte igazolják, hogy azok nagyon hasznosak.

Ma külön levelezőlapon irok harmadszor az Ön porairért. Küldjön kérem nekem is egy Állatorvosi Házikönyvet.

A porért szivből mondom Isten fizesse meg.

Szotkowski György
Mosty, Jablunkau mellett 109, Ost. Szilézia.

Igen Tisztelt Uram!

Őszintén be kell Önnek vallanom, hogy az Ön marhatáppora Vaccin, kitünő marhapor, tehenem sovány, már soványan vettem, borjazás után 4 liter tejet adott, azután zabot és burgonyát adtam neki s felvittem hat literre, de a zab és burgonya nekem drága és el kellett ezeket hagynom, akkor ismét csak négy litert adott mint előbb. Az „Österreichise Volkszeitung“-ban olvastam az Ön Vaccinjáról s mint Ön tudja rendeltem próba dobozokat, nyolcz nap alatt nem észleltünk semmit, de 14 nap mulva a tejhozam 5 literre emelkedett, néhány nap mulva 5—6 literre, akkor láttam, hogy a Vaccin zabot és burgonyát pótol.

Az Ön kitünő szere teljes dicséretet érdemel.

Üdvözlettel

Forthuber János, háztulajdonos, Schalchen, O. Ö.

Töb bszáz levelet kapunk oly egyénektől kik a Suilint és Vaccintki próbálták.

Irjon Ön azonnal **M. Paraskovich G. m. b. H.** főherczegi kamarai szállitónak **Wien, Mariahilferstrasse 51.** Postafiók No. 6.

Főherczegi kamarai szállitó, Paraskovich Mag. Th. Wien összes táp- és gondozási-anyagai mindig frissen kaphatók a magyarországi főraktárban **Török József** gyógyszertárában, **Budapest, Király-utcza.**

APRÓK.

Az esőfa. Az „Espana Moderna“ szerint Peruban egy fa tenyészik, melynek neve Tamaicaspi vagy esőfa, mely nagy, igen dus lombozatu és tulajdonsága, hogy a vizpárákat magához vonzza és eső alakjában ezeket a földre hinti. Az igen száraz éghajlat alatt ezen fa valóságos jótétemény. 9 gallonra, vagyis 40 literre becsülik egy-egy fának a viztermelő képességét 24 óra alatt. Egy négyzetkilométernyi területen 10.000 fa elfér, 25 méternyi távolság ültetés mellett. Igy 385.000 litert meg lehet kötni. Ha az ujabb elpárolgásra $^1/_3$-át számitjuk és $^1/_3$-a a talajba beszivódik, még mindig 135.000 liter viz felett lehetne vele rendelkezni. Igényessége nincsen, az éghajlat iránt nem kényes.

Timárcserkéreg faiskolákban s gyümölcsösökben. Cserkéreggel takart ágyak minden gyomtól mentesek maradnak, ezen réteg alatt a talaj állandóan laza és nyirkos minden további müvelés nélkül s az öntözés mellőzése daczára is. Ezenkivül a cserebogár pajor sem jön ily ágyba. A fák gyökérképzése nagyon erősen fejlődik, föltéve, hogy a cserréteg 16—20 cm. vastag, még a nemesités helyén is egész koszorugyökér képződik s ezáltal a gyümölcstermés minő- és mennyisége emelkedik. Tehát a timárok által már kihasznált cserkéreg által megtakaritjuk a gyomlálás, talajlazitás és öntözés költségeit és a gyökérképződés folytán növekedő gyümölcsterméssel a kertészet hozama tetemesen növekedni fog.

A földi giliszták nagyon hasznos állatok, ugy hogy általában óvni kell őket, de virágcserepekben nem türhetők és a kertészetben nem szabad őket tulságosan elszaporodni hagyni. A szabadban csak egy módunk van a szaporodás ellen, az összegyüjtés; ez legkönnyebben meleg eső után foganatositható, midőn testük felével elhagyják folyosóikat. Azzal is ki lehet őket csalni, ha lyukaikba diófalevél főzetet öntünk vagy ha egy ásót belenyomva a földbe, azt ott ide-oda mozgatjuk, miáltal a földi gilisztákat nyilásaik elhagyására késztetjük, mert azt hiszik, hogy vakond idézi e mozgást elő, ettől pedig szöknek. A giliszták természetes ellenségei: a házi szárnyasok, a vakond, varangyosbéka, cziczkány, futoncz, százlábu stb.

A meztelen csiga irtása a zöldséges kertben. Egy kerttulajdonos következőleg járt el: Két közönséges virágcserépaljat ugy ásott le a földbe, hogy azok a talajfelülettel egyszint álltak s aztán sörrel töltötte meg őket 1 cm. magasan, de csak alkonyatkor. Rövid idő mulva már észrevette, hogy a meztelen csigák kibujtak rejtekhelyeikről és a sör felé haladtak, behajoltak az edény szélén s elszédülve a sör gőzétől, bele hullottak. Egy óra mulva az edények feneke tele volt csigákkal. Az igy használt sört más edényekbe beöntve azokat ásta le s ismét 69 csiga lelte halálát reggelig, ugy hogy az előbbeni 108 darabot is hozzávéve, egy éjjel 177 csigát tett tönkre. Tovább folyt a kisérlet és összesen két edénnyel 470 csigát ölt meg ugyszólván minden költség és fáradtság nélkül.

Szőlőkarók vasbetonból. Azon szőlőbirtokosoknak, kik sodronyra huzott szőlővel birnak, ajánlhatjuk az ujabban már több helyen alkalmazott vasbetón karókat, melyekhez a vashuzalok erősitve ugymondhatni örökös alkotmányt teremtenek, mig ellenben az eddig alkalmazott faduczok vagy oszlopok hamarosan elkorhadtak s minduntalan ki kellett őket cserélni, a mi nem csekély költséget okozott. De az ily betonkészitmények nem repedeznek meg sem a forróságtól, sem a fagytól, nem égnek meg s a viz sem teszi őket tönkre, a férgek sem bántják s nem találnak rajtuk menhelyet a kártékony rovarok, melyek a fakarók repedéseiben meghuzódnak, kitelelnek és a szőlőtermést veszélyeztetik. Végül pedig ezek a betonkarók sokkal kellemesebb látványt nyujtanak, mint a girbegörbe faduczok stb.

Fapáczolás. Következő módszert ajánlják oly fára nézve, mely részben a földbe lesz temetve. 1·25 kg. timsót oldjunk fel egy hl. vizben s ezzel a folyadékkal alaposan mázoljuk be a fát. 24 órai száradás után jön a második bekenés szappanos vizzel, mely 7·5 kg. közönséges szappannak 1 hl. vizbeni oldatából áll. Ha azonban a fa nem mutat valami nagy felszivó képességet, akkor a mázolásokat jelzett sorrendben meg kell ismételni. A tartósá tételnek ezen módszere még azon előnnyel is bir, hogy az igy kezelt fa sima felülettel bir, nagyon lassan barnul (sötétül) meg és bármily tetszésszerinti mázzal bevonható (befesthető).

Burgonyaszár. Szükségből az ördög legyet eszik, azért jön némely ember arra, hogy a burgonyaszárat feltakarmányozza vagy legalább, mint almot felhasználja. A burgonyaszárnak legtáplálóbb részei a levelek, azonban mig ezek zöldek a burgonya gumókat látják el élelmiszerekkel s eltávolitásuk mindenesetre csökkentené a hozamot vagy legalább is a keményitő tartalmat apasztaná tetemesen. Másrészt a burgonya fiatal levelei és virágai mérgező hatásuak s etetésük a marháknál betegségeket idézhetne elő, haláleseteket is okozhatna. A lomb méregtartalma fokozatosan apad az érettséggel, de egyidejüleg tápértéke is ugyanily arányban csökken és nagyon sokszor a száron levő levelek még bizonyos gombákkal vannak fertőzve, melyek az állatok egészségére károsan hatnak, ehhez jön még a szár homoktartalma, ugy hogy a zöld, valamint a száraz burgonyaszár etetéséről legjobb egészen letenni. Sőt ha mint alom hintjük el a burgonyaszárt lábas jószágunk alá, akkor is azok patáján és a tehenek tőgyén betegségeket idézhet elő, tehát ezen alkalmazása sem tanácsolható. Ellenben ezen szár káros volta nem jön létre, ha bevermeljük azt; legjobb más zöldtakarmányokkal keverve besavanyitani. Igy erjesztett savanyu burgonyaszár kisebb adagokban marháknak és juhoknak nyujtható. Különben ezen szár nagyon alkalmas a burgonya kupaczok betakarására és a trágya telepre, hol a trágyalevet fel lehet vele szivatni.

Szamócza tenyésztés. A szamócza ültetésre vagy áthelyezésre a legalkalmasabb idő augusztus vége vagy szeptember eleje. Az erőteljes növényeket ültessük az előzőleg jól megtrágyázott és mélyen felásott talajba, a gyökereket jól teritsük szét, öntözzük meg jól és hintsük be a talajfelületet apró trágyával. A palántákat 30 cm.-nyire ültessük egymástól és az első évben ne türjünk rajtuk sem virágot, sem gyümölcsöt. Tekintettel arra, hogy a pajorok előszeretettel viseltetnek az epergyökerek iránt, ültessünk a részek közé salátát, a melyre még szivesebben mennek ezen férgek s melyeknek megrágását az ellankadás, lekonyulás azonnal jelzi s igy ki lehet őket ásni.

A hagyma felmagzásáról. Hazánk hagymatermelő gazdái közül azok, kik a hagymát dughagyma ültetése utján termesztik, majdnem minden esztendőben tapasztalhatták, hogy a hagyma közül több vagy kevesebb magba megy, a nélkül, hogy ennek a sehogysem kivánatos fejlődésnek magyarázatát tudnák adni. A hagyma felmagzásának oka többféle lehet és pedig: vagy a viszonyoknak meg nem felelő fajta termesztése, vagy az, hogy a dughagyma télen át nem elég száraz helyen lett eltartva. Azt is tapasztalhatták a hagymatermelő gazdák, hogy a tulságosan nagy dughagyma nagyobb mértékben magzik fel, mint a kicsiny vagy középnagyságu. De felmagzik a hagyma akkor is, ha dughagymát nagyon mélyen ültetjük. Teljesen elegendő, ha dughagymát kicsit a földbe nyomjuk vagy ha azt bottal kihuzott vonalba (árkocskába) behelyezzük s ujjunkkal kevés földet nyomunk hozzája. Ha mindezeket az okokat tudjuk, akkor könnyebben kikerülhetjük a hagyma felmagzását. Természetesen ez a felmagzás kisebb mérvü lesz, akkor ha a hagymát neki megfelelőleg müveljük vagyis ha kertileg porhanyitott középkötött talajon 20 cm. sor és 10 cm. növénytávolságban termesztjük. A talajnak jó erőben kell lenni, de nem frissen trágyázottnak és a hagyma gyakori megkapálását elhagyni nem szabad. Ha mindezeknek daczára egynehány hagyma magba indul, akkor a virágos szárrész letörendő vagy letaposandó. S mert ezáltal a felvett tápanyagok nem a mag kiképzésére használtatnak fel, azért a hagyma nagyobbra és szebbre fejlődik.

Legány.

KERESKEDELEM, TOZSDE.

SZESZ.

A szeszüzletben e héten a forgalom meglehetős élénk volt és kielégitő vételkedv folytán több tétel azonnali és augusztusi és későbbi szállitásra záralva is lett.

Elkelt *finomitott szesz* adózva 214.50—216 koronáig, adózatlanul 75.50—77.00 koronáig kelt el, mig ellenben későbbi zárlatok és másodkézből tételekqen olcsóbb ajánlatok voltak.

Élesztőszeszben gyér volt a forgalom.

Denaturált szesz daczára a gyérebb vételkedvnek tartott áron kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontigens nyers szeszben uj termelési idényre élénkebben volt ajánlva és a kinált tételek jegyzésen alól 1·75—2.50 koronáig talált vevőre.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 70—71 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomitott szesz adózva	215.——216.—	K
Finomitott szesz adózatlan	76.——77.—	»
Élesztőszesz adózva	214.50—215.—	»
Élesztőszesz adózatlan	—.——.—	»
Nyersszesz adózva	213.00—214.—	»
Denaturált szesz	63.00—63.50	»

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatásu. Természetes vasmentes savanyuviz.

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutcza, 1912. aug. hó 4-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozatott a szokott községekből 185 szekér réti széna, 26 szekér muhar, 17 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbükköny stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Arak q-ként fillérben a következők:

Réti széna I. r. 840—980, réti széna II. r. 600—800, réti széna csomagolása 500—560, muhar 800—900, zsupszalma 400—500, alomszalma 320—400, takarmányszalma ————, tengeriszár ————, egyéb takarmány ————, zabos-bükköny 800—900, lóhere ————, luczena 840—900, köles ————. sarju ————, szalmaszecska 480—500. Összes kocsiszám 265. Összes suly 31.8000 kilogramm.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

— 1912. augusztus 1. —

A határidőpiaczon a tegnapi zárlathoz viszonyitva végeredményképpen ma az októberi buza teljesen változatlan maradt, az áprilisi buza 1 fillérrel, az októberi rozs 1 fillérrel, az októberi zab 7 fillérrel, az uj tengeri 6 fillérrel, az augusztusi tengeri 13 fillérrel, emelkedett.

Eladatott:

O-buza. *Tiszavidéki* 300 mm. 80 kg.-os 24.85 K, 100 mm. 79 kg.-os 23.90 K, 230 mm. 80 kg.-os 24.30 K.

Felsőmagyarországi 100 mm. 81 kg.-os 24 K.

Fehérmegyei 100 mm 79 kg.-os 23.60 K.

Uj buza. *Tiszavidéki* 200 mm. 81 kg.-os 23.80 K, 100 mm. 80.5 kg.-os 23.90 K, 100 mm. 80.5 kg.-os 23.70 K, 300 mm. 80.5 kg.-os 23.60 K, 500 mm. 80.5 kg.-os 23.40 K, 1000 mm. 80 kg.-os 23.90 K, 400 mm. 81 kg.-os 23.70 K, 100 mm. 80 kg.-os 23.65 K, 100 mm. 80 kg.-os 23.70 K, 1200 mm. 80 kg.-os 23.60 K, 100 mm. 80 kg.-os 23.60 K, 150 mm. 80 kg.-os 23.60 K, 650 mm. 79.5 kg.-os 23.20 K, 100 mm. 80.5 kg.-os 23.20 K, 300 mm. 79.5 kg.-os 23.50 K, 850 mm. 79.5 kg.-os 23.50 K, 500 mm. 79.5 kg.-os 23.50 K, 100 mm. 79.5 kg.-os 23.50 K, 120 mm. 79.5 kg.-os 23.90 K, 400 mm. 79.5 kg.-os 23.70 K, 300 mm. 79.5 kg.-os 23.70 K, 1100 mm. 79.5 kg.-os 23 K, 300 mm. 79 kg.-os 23.50 K, 500 mm. 79 kg.-os 23.50 K, 500 mm. 79.5 kg.-os 23.70 K felső, 800 mm. 79 kg.-os 23.70 K felső, 200 mm. 79.5 kg.-os 23.20 K, felsőt., 800 mm. 80 kg.-os 23.50 K, felsőt., 100 mm. 78 kg.-os 23.55 K, 100 mm. 78 kg.-os 23 K, 200 mm. 78 kg.-os 22.60 K, hibás.

Fehérmegyei: 1000 mm. 80.5 kg. 23.45 K, 1000 mm. 80 kg. 23.40 K, 500 mm. 80.6 kg. 23.60 K, kpf.

Pestvidéki: 800 mm. 82 kg. 23.90 K, 100 mm. 81 kg. 23.50 K, 500 mm. 81 kg. 23.40 K, 100 mm. 81 kg. 23.75 K, 400 mm. 80 kg. 23.40 K, 100 mm. 80 kg. 23.40 K, 100 mm. 80 kg. 23.40 K, 150 mm. 80 kg. 22.70 K, keverék, 200 mm. 79 kg. 23.50 K, 900 mm. 79 kg. 23.45 K, 100 mm. 79 kg. 23.20 K, 150 mm. 79 kg. 23.30 K, 100 mm. 79 kg. 23.20 K, 200 mm. 79 kg. 23.20 K, 100 mm. 79 kg. 23 K, hibás, 500 mm. 78 kg. 23.30 K, 200 mm. 78 kg. 23 K.

Bácskai: 500 mm. 78 kg. 23.10 K, 100 mm. 77 kg. 22.40 K.

Felsőmagyarországi: 1000 mm. 81 kg. 23.65 K, 2500 mm. 80 kg. 23.70 K.

Hartai: 1500 mm. 79.5 kg. 23.40 K.

Uj rozs. 350 mm. 18.20 K, 150 mm. 18.20 K, 300 mm. 18.15 K, 200 mm. 18.25 K, 100 mm. 18.25 K, mind kpf. pp.

Uj-árpa. 100 mm. 17.60 K, 150 mm. 17.80 K, mind kpf. mellett, pp.

Tengeri. 200 mm. 18.15 K, vagg., 200 mm. 18.20 K, vagg.

Az árak 100 kilogrammonkint koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	22.86 K
Rozs októberre	18.58 »
Zab októberre	19.12 »
Tengeri augusztusra	18.08 »

Készáru-tőzsde 1912. augusztus 1-én.

Fajta	Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten Kor.-tól	Kor.-ig	Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	75	—.—	—.—	79	23.75	23.90
„	76	—.—	—.—	80	23.95	24.20
„	77	—.—	—.—	81	24.05	24.30
„	78	23.45	23.75	82	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	75	—.—	—.—	79	23.55	23.65
„	76	—.—	—.—	80	23.65	23.85
„	77	—.—	—.—	81	23.85	24.05
„	78	23.35	23.55	82	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Pestvidéki	75	—.—	—.—	79	23.55	23.75
„	76	—.—	—.—	80	23.75	23.95
„	77	—.—	—.—	81	24.05	24.05
„	78	23.40	23.65	82	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bánsági	75	—.—	—.—	79	23.70	23.95
„	76	—.—	—.—	80	23.85	24.15
„	77	—.—	—.—	81	—.—	—.—
„	78	23.45	23.65	82	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bácskai	75	—.—	—.—	79	23.70	24.—
„	76	—.—	—.—	80	23.95	24.15
„	77	—.—	—.—	81	—.—	—.—
„	78	23.45	23.75	82	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Rozs elsőrendű uj					18.60	18.90
„ középminőségű (uj)					18.40	18.60
Árpa takarmányáru elsőrendű					—.—	—.—
„ „ másodrendű					—.—	—.—
Köles					—.—	—.—
Zab elsőrendű (uj)					22.20	22.50
„ középminőségű (uj)					21.60	21.80
Tengeri belföldi uj					18.—	18.20
„ román v. bolgár					—.—	—.—
Repczekáposzta					—.—	—.—

LISZT.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —.—, 0. sz. királyliszt 34.20, 1. sz. lángliszt 33.60, 2. sz. lángliszt 33.00, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 32.60, 4. sz zsemlyeliszt 32.20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.80, 6. sz. kenyérliszt 31.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 30.20, rozsliszt I. 29.20, rozsliszt II. 27.40, rozsliszt III. 23.20, korpa, finom 16.00, korpa, durva 17.20 K mm. Tengeriliszt —.28——.28, tengerikása —.30——.32 K kg.

Kimutatás

A hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonaraktárak gabona és őrleményforgalmáról és készleteiről.

1912. julius 20-tól 1912. jul. 27-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1912. jul. hó 20-án	224765	3468	5891	24609	339063
Betá- 1912. jul. 20-tól					
rozás 1912. jul. 27-ig	28881	4216	4050	3465	78813
Kitá- 1912. jul. 20-tól					
rozás 1912. jul. 27-ig	59085	2271	914	17073	64566
Készlet 1912. jul. hó 27-én	194561	5413	9027	11041	353410
II. Az 1912. julius hó 27-én megállapitott készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Barcs	7272	174	—	387	115057
Berettyóujfalu	—	—	—	—	—
Békéscsaba	25817	—	112	—	2297
Brassó	338	21	4	50	3721
Budapest	72534	620	404	2977	70329
Csáktornya	1246	—	—	95	9920
Czegléd	2215	760	169	599	5022
Debreczen	240	1185	—	19	—
Dévaványa	1963	509	—	—	—
Érmihályfalva	4	15	—	34	—
Fiume	1900	697	3063	4467	103436
Győr	—	—	25	—	15151
Kaba	616	68	203	—	10
Karczag	4733	—	—	—	—
Kassa	—	17	—	18	765
Kisujszállás	10769	4	—	—	149
Kisvárda	—	—	—	—	—
Kolozsvár	9	—	—	560	18
Marosludas	—	—	—	—	—
Maros-Vásárhely	—	71	—	—	354
Mátészalka	10	133	—	—	354
Mezőkaszony	—	—	—	—	—
Mezőtur	26981	108	153	40	876
Miskolcz	—	—	—	116	151
Nagybecskerek	1953	—	—	—	977
Nagykanizsa	1952	392	882	67	4606
Nagykároly	10	81	—	—	—
Nagyszalonta	15708	—	—	—	1
Nagyszeben	933	154	82	592	606
Nagy-Várad	—	—	—	15	—
Nyiregyháza	—	—	—	—	—
Nyitra	—	—	—	—	144
Pancsova	1597	—	—	—	1069
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	8625	—	—	—	2037
Szatmár-Németi	54	—	—	459	—
Szeged	—	—	—	—	574
Szombathely	—	—	—	5	676
Temesvár	100	—	—	1	249
Versecz	1832	—	—	—	5294
Eszék	—	—	—	—	507
Sziszek	—	—	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	3917	—	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárak.	2908	282	13	26	180

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY L.**
Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**
Társszerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN**

KOLLARIT-BŐRLEMEZ RUGANYOS, VIHARBIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit"-bőrlemez kaucsuk-kompoziczióval bevont szagtalan fedéllemez.

„Kollarit"-bőrlemez mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

„Kollarit"-bőrlemez vizmentes és a legnagyobb viharnak is ellentáll.

„Kollarit"-bőrlemezt nem kell mázolni és igy fenntartási költséget nem igenyel.

Gyártja:
Kollár és Társa, Budapest.
Központi iroda: V., Pozsonyi-ut 2|c.
Törzsgyár:
KOHN és FRIED, UJPEST.

Lovassy Ferencz, Fekete-bátori régi jó hirnevü sertéstenyészetében
kiváló szép egy és tél éves mangalicza tenyészkanok vannak eladásra
Megkeresések SZLÁVIK EDE uradalmi kasznárhoz intézendők, Fekete-bátor pályaudvar.

12800. sz. 1912.
Temesvári vásárhirdetés.
Az idei Szt. Jakab
országos vásár
f. évi augusztus hó 15-étől bezárólag augusztus hó 19-éig fog megtartatni.
Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 15-étől csütörtökön reggeli 5 órától kezdve **meg van engedve.**
Temesvárott, 1912 julius 6.
A városi főkapitányságtól:
Bee Ferencz, főkapitány.

Eichen- und Buchenwaldungen,
grössere und preiswerte in Galizien und Nord-Ungarn sucht Kapitalistengruppe zwecks Ankauf. Um Angabe der Verbindungen per Wasser und Bahn, sowie Anzahl der Stämme und Festmeter und Preise pro Festmeter wird nur von Waldbesitzern erbeten sub **S. 1037** Annoncen-Expedition
MAX SPROTTE,
BERLIN W. 9.

GŐZEKE.
Egy készlet használt, de kitünő munkaképes állapotban levő 16 lóerős, és egy ugyanilyen de 10 lóerős, és néhány darab használt 20 lóerős gőzeke eladó, feltünő olcsón. Ugyancsak eladó egy gőzhajtásos szalma gyors prés, egy 8 lóerős cséplőlocomobil. Minden fajta használt gőzeke és magánjáró szántó készletet értékesit. Uj gőzekék eladásával és bérszántások vállalásával foglalkozik. Kitünő gőzeke gépészek és gépkezelők fogadtatnak és elhelyeztetnek. **Tobak Ferencz Budapest, Kárpát-utcza 19.**

Eredeti felsőinthali és montavonai
tenyész- és tejelő-marhát
közvetit előnyösen

Anton Hall, Imst, Tirol.
A piaczi viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágositással.

Biborheremag
szép áru, 70 koronánkénti árban eladó.
Sárszentmiklósi béruradalom.

Az **Ujnépi uradalom** (u. p. Nagykanizsa) az idei **champion és első dijjal** kitüntetett telivér simmenthali tenyészetéből elsőrendü, jól tejelő anyáktól származó
telivér simmenthali bikák
állandóan kaphatók. Ugyanott elfogadtatnak előjegyzések julius hónapban szállitható választott **telivér göndörszőrü** orbáncz ellen oltott **Linkoln** kan és emse malaczokra. Idősebb telivér Linkoln kanok és koczák már most szállithatók; ugyszintén westfáliai×Linkoln keresztezések is.

A szőlő trágyázása.
Irta: **Ordódy Lajos. — Ára 3 korona.** Ajánlott küldéssel **3.45 korona.** Utánvéttel küldve **3.65 korona.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, IV. Muzeum-körut 7.**

A VILÁG LEGJOBB GŐZEKÉJE!

CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA

VILÁGHIRŰ GŐZEKEGYÁR VEZÉRKÉPVISELETE.

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jóminőségü, kitünő termőképességü, nagyobbrészt szántóföld, uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasuti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyközség mellett. A birtokot országut szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendü szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, uri lakkal, vasuti fővonal mentén, országut mellett forgalmas nagyközségtől félórányira.

Tolnamegyében:

3. Körülbelü 1364 m. h. igen jó minőségü, kissé hullámos fekvésü birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól félórányira.

Vasmegyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok, 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladók. — Veszünk parczellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közvetitünk. — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyujtunk. — Minden kérdezősködésre gyors és kimeritő választ adunk.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parczellázási osztálya

Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

Gazdák Biztositó Szövetkezete

Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utcza 10. szám a.

Biztositási alap: Alapitványok kormány hozzájárulásával 2.488,780·—, tartalékok 2.819,596·25, összesen: 5.308,376·25 korona. 1901. évi felesleg 90.349·—, 1902. évi felesleg 59,782·26, 1903. évi felesleg 109,331·73, 1904. évi felesleg 72,438·23, 1905. évi felesleg 61,730·60, 1906. évi felesleg 39,243·65, 1907. évi felesleg 41,877·32, 1908. évi felesleg 81,088·76, 1909. évi felesleg 106,589·64, 1910. évi felesleg 120,164·38. 1911. évi felesleg 148,378·16 korona.

Biztositásokat elfogad tüz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztositott tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tüz-, mint a jégkár ellen biztositva volt tagok 4 százalékos dijvisszatéritést kaptak. Az 1902. évi üzlet feleslege közgyülési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztositottak 4 százalékos dijvisszatéritést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztositottak 2—2 százalékos dijvisszatéritésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztositottak, kik 5—10 évre adják fel biztositásukat, 5 százalék engedményben részeltettek. Az 1907., 1908., 1909. valamint 1910. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapitottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztositott tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztositottak és 1912. évben ismét a szövetkezetnél fognak biztositani, tiz százalék dijvisszatéritést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.819,596·25 koronára rugnak. Biztositási ajánlatok benyujtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetitésével. Nyomtatványokkal és felvilágositással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztositó Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS" Országos Központi Segélyző Társulat u. ján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztositások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjednető leánykiházasitási (önállósitási) segélybiztositások eszközöltetnek. Legelőnyösebb népbiztositás. E társulat kebelében minden községben önálló helyicsoportok szervezhetők jótékonyczélu működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utcza 20.

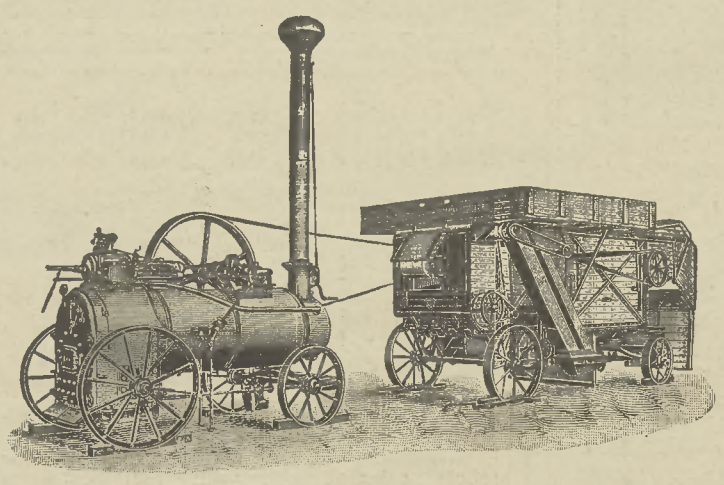

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában

gyártott legujabb szerkezetü

gőzcséplőkészlet

aczélkeretü **golyóscsapágyas** cséplőgéppel és

10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal

Nagy munkateljesitmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

Legujabb rendszerü államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral

Rendkivül olcsó üzemü államgépgyári **szivógázlokomobilok.**

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fükaszálók, államgépgyári félstabil Compound gőzgépek.

A Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:

„Losonczi-Drill" tolóhengeres, „Rekord-Drill" meritőkanalas rendszer és szab. **„REKORD II"** vetőgépek.

Különleges **RÉPAVETŐGÉPEK.**

Kalmár-féle gabonatisztitó rosták. :: Malomberendezések.

RESICZAI EKÉK, BORONÁK.

Laas-rendszerü **répakapák** stb.

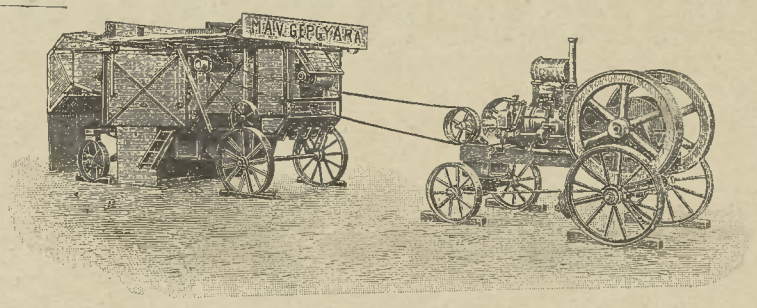

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szivesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, Váczi-körut 32.

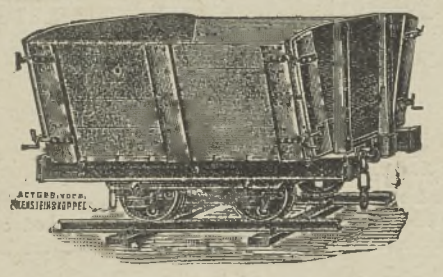

RÉPASZÁLLITÓ VASUTAK

A beálló répaidényhez ajánlunk:

VÉTELRE vagy **BÉRBE**

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST Andrássy-ut 102. szám.

FELVILÁGOSITÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK dijmentesen.

ELSZAKITHATATLAN

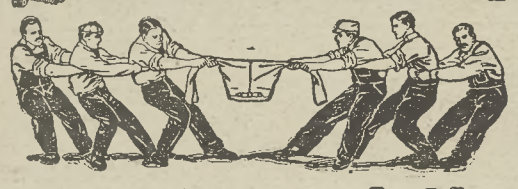

munkásruhák

világhirüek.

Kazántisztitó	Molnár	Permetező
Gépész	Tüzoltó ruhák	Vizmentes
Vinczellér	Orvos	Köpenyek.
Lakatos	Festő	Kötények.
Gazdász	Auto	Iroda kabátok

és bármely más hivatáshoz szükséges munkásruhák.

Kérjen ingyen és bérmentve **árjegyzéket.**

Gutmann J. és Társa

BUDAPEST, VII|9. Rákóczi-ut 16. szám.

MEZŐGAZDÁK

ZUHATAG KÜTJA

(SERLEGES-RENDSZER)

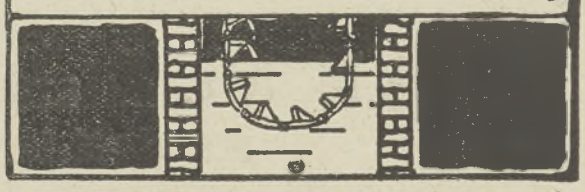

RUBEROID

16 év óta bevált

tetőfedő és szigetelő anyag

viharálló, vizmentes, magas szigetelő képesség. **Fentartási mázolás felesleges.** Egyszerü alkalmazás.

Arajánlat, költségvetés stb. bérmentve.

Avenarius-Müvek

LIGETFALU (POZSONY).

Egészséges fekvés hosszabbitja az életet.

Rendkivüli könnyü éstszta fémszerkezet, teljesen féreg és pormentes. Ára mérték szerint **17 korona.**

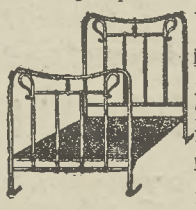

Vaságy rézdiszszel

jó sodronybetéttel	32.— K
Vaskeretes ágybetét	11.50 „
Fakeretes	7.— „
Összecsukható ágy 3 matraccal	17.— „
Laposra összehajtható tábori ágy	17.— „

Vas- és rézbutort leglocsóbban szállit **Prohászka János** vas- és rézbutorgyáros, Budapest, Gróf Zichy Jenő-u. 46. (volt Uj-utca)

A KNOBLOCH-féle

répafejezőgéppel

54.227. sz. szabadalom,

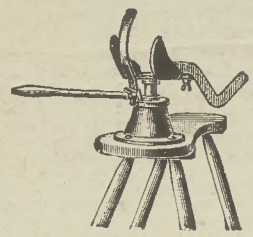

lehet a **legnagyobb munkateljesitményt** elérni, tehát a legnagyobb **időmegtakaritást** is és a golyószelvénylapszerü vágással az értékes répahusból a legkevesebb megy veszendőbe.

Darabonkénti ár **20 K**, hozzávaló tartalékkések 1 K, nagyobb átvételnél megfelelő engedmény.

FRANZ KNOBLOCH, Verwalter (intéző).

WARTENBERG bei Niemes in Böhmen.

BIRTOKOK

bérletre és eladásra nagy számban vannak bejelentve **Poszvék Nándor** gazdasági szakirodájánál Szatmáron. Közvetités a legszolidabb alapon.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

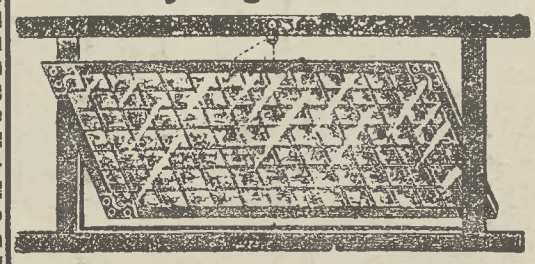

HERKULES IDOMVASABLAK HERKULES IDOMVASABLAK

Mindennemü kertészeti és gazdasági épitkezésekről szakszerü költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindennemü vasszerkezeti munkálatokat elvállal és elkészit:

FARKAS ÉS TÁRSA

vasszerkezeti gyára

BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.

Telefon 82—70. Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLAK

UJ TALÁLMÁNY! **UJ TALÁLMÁNY!**

BURGONYAARATÓ-GÉP.

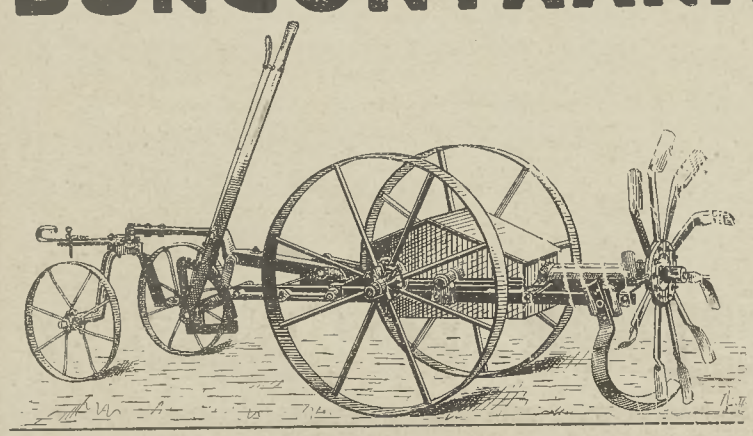

Eredeti **„FABEŠ“** 52.540. sz. szabad., a legnehezebb viszonyok között is, hol más módszerü gépek nem voltak használhatók, dicsőségesen megállota helyét és minden akadály daczára a legkülönbözőbb talajviszonyok mellett is kifogástalanul dolgozott. A burgonyák sértetlenül lettek a második sorra dobva, jól láthatólag és nem maradt egy sem a földben. Az idei gépkiállitáson, Prágában ugy az osztrák, mint a külföldi látogatók részéről a legnagyobb figyelemben részesült s mindannyi elismerte ezen gép teljesitőképességének nagy előnyeit.

Beszerezhető az egyedüli gyártónál:

J. FABEŠ & SÖHNE in Mähr.-Budwitz, Mähren

LÓHEREFEJTŐ GÉPEK

EGYSZERÜ és KETTŐS TISZTITÓSZERKEZETTEL 650 m/m 1250 m/m.

DOBSZÉLESEGIG, GŐZGÉP MOTOR-S JÁRGÁNYOS HAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT EGYESITETT LÓHERECSÉPLŐ FEJTŐ ÉS TISZTITÓ GÉP

OLCSÓ ÁRAK KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK ÁRJEGYZÉKET FELHIVÁSRA DIJMENTESEN

KÜLL. SZÜCS ÖDÖN CZÉG

— BUDAPEST — VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Aluminium Társaság

(OESTERR. ALUMINIUM GESELLSCHAFT)

Központ: Kärntnerstr. 28. **WIEN,** Lerakat: Wollzeile 18.

Nagy képes árjegyzék ingyen.

I. szám:
Tiszta aluminium főzőedényekről.

II. szám:
Háztartási-, konyha- és asztali-edényekről.

III. szám:
Utazási- és turista-czikkekről.

IV. szám:
Tejszállító kannák és tejgazdasági eszközök.

Őszi vetésre

ajánljuk, a meddig a készlet tart, az általánosan elterjedt

Diószegi óriási buzánkat,

mely számos gazda egybehangzó kijelentése és a magyaróvári országos m. kir. növénytermelési kisérleti állomás által végzett termelési kisérlet eredménye szerint is ugy szem, mint szalmahozamra nézve első helyen áll.

DIÓSZEGI CZUKORGYÁR DIÓSZEG, Pozsony megye.

SZÜCS ÖDÖN MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VÁLLALATA BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 66.

Ajánlja a hirneves **Pracner-gyártmányu**

szab. „KINCSEM" vetőgépeit

a legujabb és egyike az elismert legjobb rendszerü kombinált **sorbantrágyázó vetőgépeit,** továbbá a legjobb rendszerü **mütrágyaszóróval kombinált répamagvetőgépeit,** ezenkivül a legkitünőbb rendszerü lánczhordó **mütrágyaszórógépeit,** valamint összes, a gazdasági szakmába vágó **legjobb kivitelü gépeit** jutányos ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Viszonteladók kerestetnek.

PÁLYÁZAT

a Hontvármegyei Gazdasági Egyesület titkári állására.

Követelmények: gazdasági akadémiai végzettség, hasonló állásban való több évi megfelelő müködés, vagy legalább több évi gazdasági gyakorlat, jó fogalmazás, kellő érzék a szocziális tevékenység iránt, ugy az intelligenczia, mint a nép körében.

Fizetés és dijazás: évi 2400 (kettőezernégyszáz) korona, lakbér 600 (hatszáz) korona. Kiküldetések alkalmával (8) nyolcz korona napidij, (50) ötven fillér kilométerpénz vagy II. oszt. vasuti, I. oszt. hajó jegy, s az állomásokra bérkocsi dij.

Az állás 1913 január 1-én lesz betöltve.

A szerződéses viszony előzetes félévi felmondással kölcsönösen felbontható.

A pályázatokat megfelelő okmány és bizonyitványokkal: **Ivánka István, Palást (Hont megye)** gazdasági egyesületi elnök czimére, **folyó évi október 31-ig lehet beküldeni.**

Kelt Palást, 1912. julius hó 16.

Ivánka István, g. e. elnök.

Őszi idény 1912.

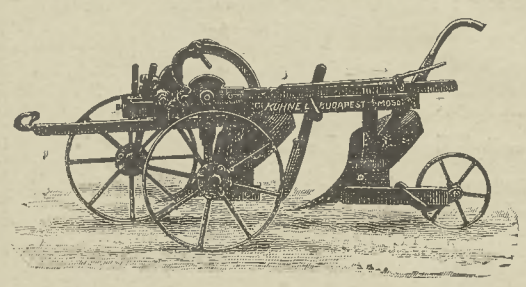

Egy- és többvasu ekéket, mindenféle talajmivelőeszközöket.

A vetőmag előkészitésére:

gabonatisztitó- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

hirneves vetőgépeket:

legujabb és legtökéletesebb páratlansoru **„Royal Drill" sorirágyázó vetőgépeket,**

„VERA II" kanalas sorvetőgépeket, **„MOSONI DRILL"**

:: :: és **„PRIMA"** vetőgépeket :: ::

elismert elsőrendü kivitelben szállit:

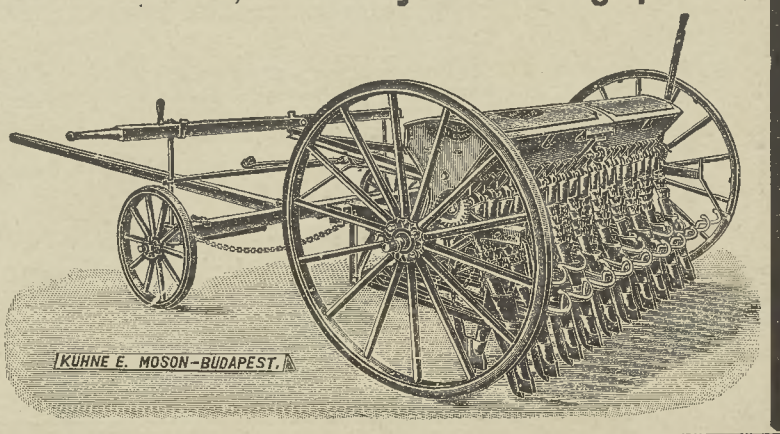

KÜHNE mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság **MOSON.**

Motorhajtásu takarmánykamrafelszerelések.

„CLIMAX“

nyersolajmotor

Pénzt takarit meg!!

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemerő. — Versenyképes árak. — Elsőrangu minőség. — Több 100 referenczia.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

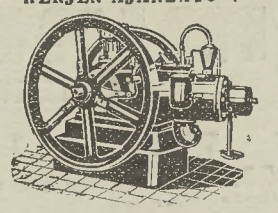

Bachrich és Társa

Betéti társaság

Budapest, V/v., Váczi-körut 59.

Telefon szám: 71—01. Sürgönyczim: „CLIMAX“

Pályázati hirdetés.

A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület pályázatot hirdet

másodtitkári állásra.

Csak gazdasági főiskolát végzett magyar és német nyelvben jártas egyének pályázhatnak. Egy évi próbaszolgálat. Törzsfizetés 3000 korona, lakbér 600 korona; véglegesités esetében nyugdijbiztositás Az állás folyó évi október hó 1-én foglalandó el. Bizonyitványmásolatokkal felszerelt pályázati kérvények folyó évi szeptember hó 1-ig Méltóságos **Szily Tamás** főispán, egyesületi elnök czimére Pécs Vármegyeház intézendők.

1902-ik boraszati kiállitás, Eger I-sö dij, diszoklevél és aranyérem.

BORSAJTÓK.

1906. Nagyvárad I-sö dij, diszoklevel.

1901-ik temesvári kiállitás, I-sö dij diszoklevel.

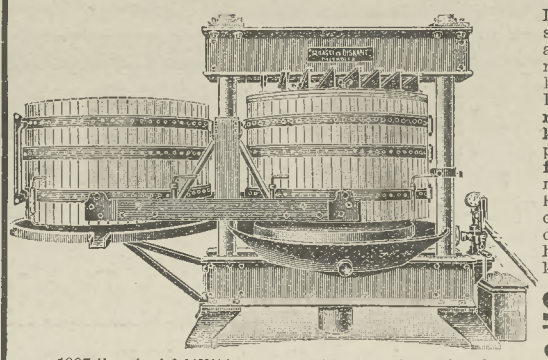

Legujabb rendszerü könyökszerkezetü „Kossuth“, Hegyalja“ és „Aczél-orsós“ a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. : : Legujabb rendszerü **viznyomásu hydraulikus kettős kosaru sajtók**, nagyüzemü préseléshez. — **Sajtoink főelőnye:** A must sehol nem érintkezik vasrészekkel! Egyszerü kezelés! Óriási erőkifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető! : :

1907-ik pécsi kiállitáson aranyérem és diszoklevél.

Szőllőzuzók és bogyózók

Legujabb aluminium kuphengerü szőlőzuzógépek. — Árjegyzék ingyen!

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁRA MISKOLCZON.

1902. orsz. gazdasági kiallitás, Pozsony I-sö dij, aranyérem.

Sertés-eladások és vételek legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, ugy sovány, mint hizott állapotban.

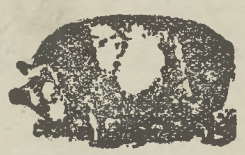

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszinház-uteza 22.

(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97—05 interurbán. — Felvilágositással készséggel szolgál.

Egy uj ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legczélszerübb értékesitésére.

Mezőgazdák alapitsatok burgonyaszáritó-berendezést és gyártsatok burgonyapelyhet!

A burgonyapehely *a legjobb erő- és hizlaló takarmány.*

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül

400 burgonyapehely-gyár alakult.

A burgonyapehely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményitőgyárral kapcsolatban létesithető. Bővebb felvilágositással, árajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál

Schein Gyula

magánmérnök

Budapest, IX., Lónyay-u. 25.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részvénytársaság

mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon: 143—05. 64—54. **Budapest, V., Kálmán-u. 15.** Sürgönyczim: „AGRICOLA“.

Alaptőke egy millió korona.

Rendkivül fontos gépujdonságok!

Rögapritógépek, talajmivelő eszközök, ekék, Ganzgyártmányu benzinmotorok, cséplőkészletek, benzin magánjáró és vontatógépek, vető- és aratógépek. Malom-, tejgazdasági-, borászati és pinczészeti berendezések. Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gépzsir, kékkő, raffiaháncs, az összes müszaki czikkek. Aczetylen kézi- és kocsilámpák. Világitási és gazdasági vizvezetéki berendezések.

Ajánl azonnali szállitásra **takarmányczikkeket**:

korpát, konkolyt, repcze és napraforgópogácsát, répaszeleteket, száraz mosték, melassetstb. „KINCSEM“, valamint **„LACTA“ erőtakarmányt** (mig készletünk tart) **a legjutányosabb árakon.**

Mütrágyák:

tavaszi és őszi szállitásra kartellen kivül **(szuperfoszfát chilisalétrom, thomassalak, csontliszt, kainit és kálisó).**

Bankosztályunk kölcsönöket nyujt gazdasági befektetésekre, finanszirozmezőgazdasági üzemeket igen előnyös feltételü jelzálogos kölcsönöket engedélyez.

Gazdasági osztályunk elvállal birtokot **eladás-, vétel-** és **parczellázásra, valamint birtokbérleteket közvetit.** (Állandóan számos **birtok** és **bérlet** van nyilvántartva).

Sziveskedjék árajánlatot kérni.

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hitelügyeinek rendezését. Kivánatra a helyszinre küldjük szakközegünket.

Az általunk alapitott és helyiségeinkben müködő

Magyar Érték- és Terménybank R.-T.

elfogad megbizásokat ugy készáru, valamint határidőüzletekre.